

למוזד יומי משניות זוהר

עם תיקוני זוהר

דף ליום לסיום בשנה

בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב

יבנאל עיר ברסלב,

עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת

ראה תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה להיכל מוהרא"ש

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה

של כ"ק אדמו"ר עט"ר

מוהרא"ש

ר' אליעזר שלמה בן

ר' מנחם זאב זי"ע

לזכות מורנו ורבנו הרה"צ

ר' יצחק שמואל אהרן לעזער

שליט"א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך

בריאות איתנה ונחת מכל יצ"ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של

רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה

ולזכות

רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוב לומר לפני ה' המלך :

ה' המלך במשניות ובזהר הקדוש יהיה לעלוי השכינה הקדשה

ול'הקל צערה, לעלוי כל נשמות ישראל שנפטרין מן העולם,

גא'לה, ישועה, רפואה והצלחה לכלל נשמות ישראל

ברוחניות ובגשמיות, גלוי משיח צדקנו ברחמים ובגין בית

מקדשנו ותפארתנו במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון.

אָביו, וְאָחִי אָמוּ, וּבַעַל אָחוֹתוֹ, וּבַעַל
אָחוֹת אָביו, וּבַעַל אָחוֹת אָמוּ, וּבַעַל אָמוּ,
וְחָמִיו, וְגִיסוֹ; הֵן וּבְנֵיהֶן וְחַתָּנֵיהֶן;
וְחוֹרְגוֹ לְבָדּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: זֶה מִשְׁנֵת
רַבִּי עֲקִיבָא. אָבֵל מִשְׁנֵה רֵאשׁוֹנָה: "דּוּדּוּ
בֶּן דּוּדּוּ" (ע"פ וִיקְרָא כה, מט). וְכָל
הָרְאוּי לִירֵשׁוֹ, וְכָל הַקְּרוֹב לוֹ בְּאוֹתָהּ
שְׁעָה. הִיא קְרוֹב וְנִתְרַחֵק - הִיא זֶה פָּשִׁר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶפְלוּ מֵתָה בֵּיתוֹ, וַיֵּשׁ
לוֹ בָּנִים מִמֶּנָּה - הִיא זֶה קְרוֹב: ה. הָאוֹהֶב
וְהַשּׂוֹנֵא: אוֹהֵב - זֶה שׁוֹשְׁבִינוֹ. שׂוֹנֵא -
כָּל שֶׁלֹּא דָּבָר עִמּוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּאִיבָה.
אָמְרוּ לוֹ: לֹא נִחָשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל כֶּךָ: ו.
כִּיצַד בּוֹדְקִים אֶת הָעֵדִים? הָיוּ מַכְנִיסִין
אוֹתָן לְחֹדֶר וּמְאַיְמִין עֲלֵיהֶן, וּמוֹצִיִּין
אֶת כָּל הָאָדָם לַחוּץ, וּמְשִׁירִין אֶת הַגָּדוֹל
שְׁבָהֶן, וְאוֹמְרִים לוֹ: 'אָמַר הֵיאָךְ אֶתָּה
יודֵעַ שֶׁזֶּה חַיִּב לָזֶה? אִם אָמַר: 'הוּא
אָמַר לִי, שָׂאֲנִי חַיִּב לוֹ', 'אִישׁ פְּלוֹנִי אָמַר
לִי, שֶׁהוּא חַיִּב לוֹ' - לֹא אָמַר כָּלוּם, עַד
שִׁיאָמַר: 'בְּפָנֵינוּ הוֹדָה לוֹ שֶׁהוּא חַיִּב לוֹ
מֵאֲתָיִם זוּז'. וְאַחֲרֵיכֶן מַכְנִיסִין אֶת הַשֵּׁנִי
וּבּוֹדְקִים אוֹתוֹ. אִם נִמְצְאוּ דְּבָרֵיהֶם
מִכּוֹנִים - נוֹשְׂאִין וְנוֹתְנִין בְּדָבָר. שְׁנַיִם
אוֹמְרִים: 'זָכָאִי', וְאַחַד אוֹמֵר: 'חַיִּב' -
זָכָאִי; שְׁנַיִם אוֹמְרִים: 'חַיִּב', וְאַחַד
אוֹמֵר: 'זָכָאִי' - חַיִּב. אֶחָד אוֹמֵר: 'זָכָאִי',
וְאַחַד אוֹמֵר: 'חַיִּב', וְאֶפְלוּ שְׁנַיִם מְזַכִּין
אוֹ שְׁנַיִם מְחַיְבִין, וְאַחַד אוֹמֵר: 'אֵינִי
יודֵעַ' - יוֹסִיפוּ הַדֵּינָיִם: ז. גָּמְרוּ אֶת
הַדָּבָר, הָיוּ מַכְנִיסִין אוֹתָן. הַגָּדוֹל

א. דיני ממונות - בשלשה. זה בורר לו אחד, וזה בורר לו אחד, ושניהן בוררין להן עוד אחד, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: שני הדינים בוררין להן עוד אחד. זה פוסל דינו של זה, וזה פוסל דינו של זה, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אימתי? בזמן שמביא עליהן ראיה, שהן קרובין או פסולין; אבל אם היו פשרים או ממחין - אינו יכול לפסול. זה פוסל עדיו של זה, וזה פוסל עדיו של זה, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אימתי? בזמן שהוא מביא עליהם ראיה שהן קרובים או פסולים. אבל אם היו פשרים - אינו יכול לפסול. ב. אמר לו: 'נאמן עלי אבא', 'נאמן עלי אביד', 'נאמנין עלי שלשה רועי בקר' - רבי מאיר אומר: יכול לחזור בו. וחכמים אומרים: אינו יכול לחזור בו. היה חייב לחברו שבועה, ואמר לו: 'דור לי בתי ראשד' - רבי מאיר אומר: יכול לחזור בו. וחכמים אומרים: אינו יכול לחזור בו. ג. ואלו הן הפסולין: המשחק בקביא, והמלוה ברבית, ומפריחי יונים, וסוחר שביעית. אמר רבי שמעון: בתחלה היו קורין אותן: 'אוספי שביעית'. משרבו האנסין, חזרו לקרותן: 'סוחר שביעית'. אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שאין להם אמונת אלא היא, אבל יש להן אמונת שלא היא - פשרין: ד. ואלו הן הקרובין: אביו, ואחיו, ואחי

דיני ממונות לדיני נפשות? דיני ממונות
- בשלשה, ודיני נפשות - בפעשרים
ושלשה. דיני ממונות - פותחין בין
לזכות בין לחובה, ודיני נפשות - פותחין
לזכות, ואין פותחין לחובה. דיני
ממונות - מטין על-פי אחד, בין לזכות
בין לחובה, ודיני נפשות - מטין על-פי
אחד לזכות, ועל-פי שנים לחובה. דיני
ממונות - מחזירין בין לזכות בין לחובה,
דיני נפשות - מחזירין לזכות, ואין
מחזירין לחובה. דיני ממונות - הכל
מלמדין זכות וחובה, ודיני נפשות - הכל
מלמדין זכות, ואין הכל מלמדין חובה.
דיני ממונות - המלמד חובה מלמד
זכות, והמלמד זכות מלמד חובה, דיני
נפשות - המלמד חובה מלמד זכות, אבל
המלמד זכות, אינו יכול לחזור וללמד
חובה. דיני ממונות - דנין ביום וגומרין
בלילה, דיני נפשות - דנין ביום וגומרין
ביום. דיני ממונות - גומרין בו ביום, בין
לזכות בין לחובה, דיני נפשות - גומרין
בו ביום לזכות, וביום שלאחריו לחובה,
לפיכך אין דנין לא בערב-שבת ולא
בערב יום-טוב: ב. דיני הטמאות
והטהרות - מתחילין מן הגדול, דיני
נפשות - מתחילין מן הצד. הכל פשרין
לדון דיני ממונות, ואין הכל פשרין לדון
דיני נפשות, אלא כהנים, לויים,
וישראלים המשיאין לפהנה: ג. סנהדרין
היתה כחצי גרן עגלה, כדי שיהו רואין
זה את זה. ושני סופרי הדינין עומדין

שבדינים אומר: 'איש פלוני - אתה
זכאי, איש פלוני - אתה חייב'. ומניין
לכשיצא אחד מן הדינים, לא יאמר:
'אני מזכה, וחברי מחייבין, אבל מה
אעשה שחברי רבו עליי? על זה נאמר
(ויקרא יט, טז): "לא-תלך רכיל
בעמך", ואומר (משלי יא, יג): "הולך
רכיל מגלה-סוד": ח. כל זמן שמביא
ראיה - סותר את הדין. אמרו לו: 'כל
ראיות שיש לך, הבא מפאן עד שלשים
יום'. מצא בתוך שלשים יום - סותר.
לאחר שלשים יום - אינו סותר. אמר רבן
שמעון בן גמליאל: מה יעשה זה שלא
מצא בתוך שלשים, ומצא לאחר
שלשים?! אמרו לו: 'הבא עדים',
ואמר: 'אין לי עדים', אמרו: 'הבא
ראיה', ואמר: 'אין לי ראיה', ולאחר
זמן הביא ראיה, ומצא עדים - הרי זה
אינו כלום. אמר רבן שמעון בן גמליאל:
מה יעשה זה, שלא היה יודע שיש לו
עדים, ומצא עדים?! לא היה יודע שיש
לו ראיה, ומצא ראיה?! אמרו לו: 'הבא
עדים', אמר: 'אין לי עדים'; 'הבא
ראיה', ואמר: 'אין לי ראיה'; ראה
שמתחיל בדין ואמר: 'קרבו פלוני
ופלוני והעידוני', או שהוציא ראיה
מתוך אפגדתו - הרי זה אינו כלום:

מסכת סנהדרין פרק ד

א. אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות
בדרישה ובחקירה, שנאמר (ויקרא כד,
כב): "משפט אחד יהיה לכם". מה בין

כָּאֵלֹּא אֶבֶד עוֹלָם מָלֵא; וְכָל הַמְּקָיִם נֶפֶשׁ
אֶחָת מִיִּשְׂרָאֵל, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כָּאֵלֹּא
קָיִם עוֹלָם מָלֵא. וּמִפְּנֵי שְׁלוֹם הַבְּרִיּוֹת,
שֶׁלֹּא יֵאמָר אָדָם לַחֲבֵרוֹ: 'אֲבֵא גָדוֹל
מֵאַבִּיךָ'. וְשֶׁלֹּא יִהְיֶה מִיָּנִין אוֹמְרִים:
'הֲרֵבָה רְשׁוּיֹת בְּשָׁמַיִם'. וְלִהְגִּיד גְּדֻלָּתוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאָדָם טוֹבֵעַ
כְּמָה מִטְּבָעוֹת בְּחוֹתָם אֶחָד, וְכֵלֶן דּוֹמִין
זֶה לָזֶה, וּמִלֶּךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים, הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, טָבֵעַ כָּל אָדָם בְּחוֹתָמוֹ שֶׁל
אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְאֵין אֶחָד מֵהֶן דּוֹמָה
לַחֲבֵרוֹ. לְפִיכָךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד חַיֵּב
לֹאמֹר: 'בְּשִׁבְלִי נִבְרָא הָעוֹלָם'. וְשָׁמָּה
תֹּאמְרוּ מָה לָּנוּ וְלַצָּרָה הַזֹּאת, וְהֵלֵא כִּכְּרָ
נֹאמֵר (וַיִּקְרָא ה', א): "וְהוּא עַד אוֹ רָאָה
אוֹ יָדַע אִם-לֹא יִגִּיד" וְגו'. וְשָׁמָּה
תֹּאמְרוּ מָה לָּנוּ לַחֲבוֹב בְּדָמוֹ שֶׁל זֶה, וְהֵלֵא
כִּכְרָ נֹאמֵר (מִשְׁלֵי יא, י): "וּבִאֲבֹד
רְשָׁעִים רָנָה":

מִסְכַּת סִנְהֶדְרִין פֶּרֶק ה'

א. הָיוּ בּוֹדְקִין אוֹתָן בְּשֶׁבַע חֻקִּירוֹת,
בְּאִיזָה שָׁבוּעַ? בְּאִיזוֹ שָׁנָה? בְּאִיזָה
חֹדֶשׁ? בְּכַמָּה בַּחֹדֶשׁ? בְּאִיזָה יוֹם? בְּאִיזוֹ
שָׁעָה? בְּאִיזָה מְקוֹם? רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר:
בְּאִיזָה יוֹם? בְּאִיזוֹ שָׁעָה? בְּאִיזָה מְקוֹם?
מִכִּירִין אֹתָם אוֹתוֹ? הִתְרִיתָם בּוֹ? הָעוֹבֵד
עֲבוּדָה-זָרָה: אֵת מִי עָבַד? וּבַמָּה עָבַד?:
ב. כָּל הַמְּרֵבָה בְּבִדְיוֹת - הָרִי זֶה מְשַׁבַּח.
מַעֲשֵׂה וּבִדְק בֶּן זִפְאִי בְּעֶקְצֵי תַּאֲנִים. וּמָה
בֵּין חֻקִּירוֹת לְבִדְיוֹת? חֻקִּירוֹת - אֶחָד
אוֹמֵר: 'אֵינִי יוֹדֵעַ' - עֲדוֹתָן בְּטִלָּה.

לְפָנֵיהֶם, אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל,
וְכוֹתֵבִין דְּבָרֵי הַמִּזְכִּין וְדְבָרֵי הַמַּחֲיִבִּין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁלֹשָׁה; אֶחָד כּוֹתֵב
דְּבָרֵי הַמִּזְכִּין, וְאֶחָד כּוֹתֵב דְּבָרֵי
הַמַּחֲיִבִּין, וְהַשְּׁלִישִׁי כּוֹתֵב דְּבָרֵי הַמִּזְכִּין
וְדְבָרֵי הַמַּחֲיִבִּין: ד. וְשֶׁלֹּשׁ שׁוּרוֹת שֶׁל
תִּלְמִידֵי חֻכְמִים יוֹשְׁבִין לְפָנֵיהֶם, כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מִכִּיר אֵת מְקוֹמוֹ. הָיוּ צָרִיכִין
לְסַמֵּךְ - סוֹמְכִין מִן הָרֵאשׁוֹנָה. אֶחָד מִן
הַשְּׁנִיָּה בָּא לוֹ לְרֵאשׁוֹנָה, וְאֶחָד מִן
הַשְּׁלִישִׁית בָּא לוֹ לְשְׁנִיָּה, וּבּוֹרְרִין לָהֶן
עוֹד אֶחָד מִן הַקְּהָל, וּמוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ
בְּשִׁלְיִשִּׁית. וְלֹא הָיָה יוֹשֵׁב בְּמְקוֹמוֹ שֶׁל
רֵאשׁוֹן, אֶלָּא יוֹשֵׁב בְּמְקוֹם הָרֵאשׁוֹן לוֹ: ה.
כִּיצַד מְאִימִין אֵת הָעֵדִים עַל עֵדֵי
נִפְשׁוֹת? הָיוּ מְכַנִּיסִין אוֹתָן וּמְאִימִין
עֲלֵיהֶן. שָׁמָּה תֹאמְרוּ מֵאֲמֹד, וּמִשְׁמוּעָה,
עַד מִפִּי עַד, וּמִפִּי אָדָם נֶאֱמָן שְׁמַעְנוּ; אוֹ
שָׁמָּה אִי אַתֶּם יוֹדְעִין שְׁסוּפָנוּ לְבִדְק
אֹתְכֶם בְּדְרִישָׁה וּבַחֲקִירָה; הָיוּ יוֹדְעִין
שֶׁלֹּא כְּדִינִי מְמוֹנוֹת דִּינִי נִפְשׁוֹת: דִּינִי
מְמוֹנוֹת - אָדָם נוֹתֵן מָמוֹן וּמִתְכַּפֵּר לוֹ.
דִּינִי נִפְשׁוֹת - דָּמוֹ וְדָם זִרְעִיּוֹתָיו תְּלוּיִן בּוֹ
עַד סוֹף הָעוֹלָם, שֶׁכֵּן מְצִינוּ בְּקִין שֶׁהֲרֹג
אֶת אֲחִיו, שֶׁנֹּאמֵר (בְּרֵאשִׁית ד, י): "דָּמִי
אֲחִיךָ צֹעֲקִים". אֵינּוּ אוֹמֵר: 'דָּם אֲחִיךָ',
אֶלָּא: "דָּמִי אֲחִיךָ" - דָּמוֹ וְדָם זִרְעִיּוֹתָיו.
דְּבַר אַחֵר: "דָּמִי אֲחִיךָ", שֶׁהָיָה דָּמוֹ
מִשְׁלֶךְ עַל הָעֵצִים וְעַל הָאֲבָנִים. לְפִיכָךְ
נִבְרָא אָדָם יְחִידִי, לְלַמֶּדֶךְ: שֶׁכָּל הַמֵּאֲבֹד
נֶפֶשׁ אֶחָת מִיִּשְׂרָאֵל, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב

בְּדִיקוֹת - אֶחָד אוֹמֵר: 'אֵינִי יוֹדֵעַ',
וְאֶפְלוּ שְׁנַיִם אוֹמְרִים: 'אֵין אָנוּ יוֹדְעִין' -
עֲדוּתָן קִיָּמָה. אֶחָד חֲקִירוֹת וְאֶחָד
בְּדִיקוֹת, בְּזִמְן שְׁמִכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה -
עֲדוּתָן בְּטִלָּה: ג. אֶחָד אוֹמֵר: 'בְּשָׁנִים
בַּחֲדָשׁ', וְאֶחָד אוֹמֵר: 'בְּשִׁלְשָׁה בַּחֲדָשׁ' -
עֲדוּתָן קִיָּמָה, שְׁזֶה יוֹדֵעַ בְּעֶבְרוֹ שֶׁל
חֲדָשׁ, וְזֶה אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּעֶבְרוֹ שֶׁל חֲדָשׁ.
אֶחָד אוֹמֵר: 'בְּשִׁלְשָׁה', וְאֶחָד אוֹמֵר:
'בַּחֲמִשָּׁה' - עֲדוּתָן בְּטִלָּה. אֶחָד אוֹמֵר:
'בְּשִׁתִּי שָׁעוֹת', וְאֶחָד אוֹמֵר: 'בְּשִׁלְשׁ
שָׁעוֹת' - עֲדוּתָן קִיָּמָה. אֶחָד אוֹמֵר:
'בְּשִׁלְשׁ', וְאֶחָד אוֹמֵר: 'בַּחֲמִשׁ' - עֲדוּתָן
בְּטִלָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: קִיָּמָה. אֶחָד
אוֹמֵר: 'בַּחֲמִשׁ', וְאֶחָד אוֹמֵר: 'בְּשִׁבְעַ'
עֲדוּתָן בְּטִלָּה, שֶׁבַחֲמִשׁ חֲמָה בַּמִּזְרָח,
וּבְשִׁבְעַ חֲמָה בַּמַּעֲרָב: ד. וְאַחֲר־כֵּן
מִכְנִיסִין אֶת הַשְּׁנַיִ, וּבּוֹדְקִין אוֹתוֹ. אִם
נִמְצְאוּ דְּבָרֵיהֶם מְכֻוָּנִין - פּוֹתְחִין בְּזָכוֹת.
אָמַר אֶחָד מִן הָעֲדִים: 'יֵשׁ לִי לִלְמַד עָלָיו
זָכוֹת', אוֹ אֶחָד מִן הַתְּלָמִידִים: 'יֵשׁ לִי
לִלְמַד עָלָיו חוֹבָה' - מִשְׁתַּקִּין אוֹתוֹ. אָמַר
אֶחָד מִן הַתְּלָמִידִים: 'יֵשׁ לִי לִלְמַד עָלָיו
זָכוֹת' - מַעֲלִין אוֹתוֹ וּמוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ
בִּינְיָהן, וְלֹא הָיָה יוֹרֵד מִשָּׁם כָּל הַיּוֹם
כָּלוּ. אִם יֵשׁ מִמֶּשׁ בַּדְּבָרִיו - שׁוֹמְעִין לוֹ.
וְאֶפְלוּ הוּא אוֹמֵר: 'יֵשׁ לִי לִלְמַד עַל
עַצְמִי זָכוֹת' - שׁוֹמְעִין לוֹ, וּבִלְבָד שִׁישׁ
מִמֶּשׁ בַּדְּבָרִיו: ה. אִם מִצְאוּ לוֹ זָכוֹת -
פְּטָרוֹהוּ. וְאִם לֹא - מַעֲבִירִין דִּינוֹ לְמַחֲרָ.
הָיוּ מַזְדַּוְּגִין זִגְגוֹת וּזְגוֹת, וּמִמַּעֲטִין

א. נִגְמַר הַדִּין - מוֹצִיאִין אוֹתוֹ לְסֶקְלוֹ.
בֵּית הַסֵּקִילָה הָיָה חוּץ לְבֵית-דִין, שֶׁנֶּאֱמַר
(וַיִּקְרָא כד, יד): "הוֹצֵא אֶת הַמִּקְלָל".
אַחַד עוֹמֵד עַל פֶּתַח בֵּית-דִין, וְהַסּוֹדְרִין
בִּידוֹ, וְאָדָם אֶחָד רוֹכֵב הַסּוּס, רָחוּק
מִמֶּנּוּ, כְּדֵי שְׂיֵהָא רֹאֵהוּ. אוֹמֵר אֶחָד:
"יֵשׁ לִי לְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת" - הָלָה מִנִּיף
בַּסּוֹדְרִין, וְהַסּוּס רֵץ וּמַעֲמִידוֹ. וְאַפְלוֹ

עֲרֹם, וְאֵין הָאִשָּׁה נִסְקֶלֶת עֲרֻמָּה: ד. בֵּית הַסֵּקִילָה הִיא גְבוּהָ שְׁתֵּי קוֹמוֹת. אֶחָד מִן הָעֵדִים דוֹחֵפוּ עַל מִתְּנִיו. נִהְפֵךְ עַל לְבוֹ – הוֹפְכוּ עַל מִתְּנִיו. אִם מֵת בָּהּ – יֵצֵא. וְאִם לֹא – הַשְׁנִי נוֹטֵל אֶת הָאֶבֶן, וְנוֹתְנָה עַל לְבוֹ. אִם מֵת בָּהּ – יֵצֵא. וְאִם לֹא – רִגְמָתוֹ בְּכָל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יז, ז): "יַד הָעֵדִים תְּהִיָּה-בּוֹ בְּרֹאשָׁנָה לְהַמִּיתוֹ וַיֵּד כָּל הָעָם בְּאַחֲרָנָה". כָּל הַנִּסְקָלִין נִתְּלִין; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ נִתְּלָה, אֲלָא הַמְּגִדֵּף וְהַעוֹבֵד עֲבוּדָה-זָרָה. הָאִישׁ – תּוֹלִין אוֹתוֹ פָּנָיו כְּלָפֵי הָעָם, וְהָאִשָּׁה – פָּנֶיהָ כְּלָפֵי הָעֵץ, דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: הָאִישׁ נִתְּלָה, וְאֵין הָאִשָּׁה נִתְּלִית. אָמַר לֵהֶן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: וְהֵלֵא שְׁמַעוֹן בֶּן שֹׁטָח תָּלָה נָשִׁים בְּאַשְׁקְלוֹן! אָמְרוּ לוֹ: שְׁמוֹנִים נָשִׁים תָּלָה, וְאֵין דָּנִין שְׁנַיִם בְּיוֹם אֶחָד. כִּיצַד תּוֹלִין אוֹתוֹ? מִשְׁקַעֲיִן אֶת הַקּוֹרָה בְּאַרְצָן, וְהָעֵץ יוֹצֵא מִמֶּנָּה, וּמְקִיף שְׁתֵּי יָדָיו זֶה עַל-גִּבִּי זֶה, וְתוֹלָה אוֹתוֹ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הַקּוֹרָה מְטָה עַל הַכֶּתֶל, וְתוֹלָה אוֹתוֹ כְּדֶרֶךְ שֶׁהַטְּבַחִין עוֹשִׂין. וּמִתִּירִין אוֹתוֹ מִיד; וְאִם לֹן – עוֹבֵר עָלָיו בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כא, כג): "לֹא-תִלִּין גְּבֻלָּתוֹ עַל-הָעֵץ, כִּי קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בְּיוֹם הַהוּא, כִּי קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תְּלוּיִי" וְגו'." כְּלוּמַר, מִפְּנֵי מָה זֶה תְּלוּיִי? מִפְּנֵי שֶׁבֶרֶךְ אֶת הַשֵּׁם, וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל: ה. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: בְּזִמָּן שָׁאָדָם מִצְטַעֵר, שְׂכִינָה מָה הַלָּשׁוֹן אוֹמֶרֶת? כְּבִיכּוֹל:

הוּא אוֹמֵר: "יֵשׁ לִי לְלַמֵּד עַל עֲצָמֵי זְכוֹת" – מִחֲזִירִין אוֹתוֹ, אֶפְלוּ אַרְבַּעַה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים, וּבִלְבָד שֵׁשׁ מִמֶּשׁ בְּדִבְרָיו. מִצָּאוּ לוֹ זְכוֹת – פִּטְרוּהוּ, וְאִם לֹא – יוֹצֵא לְסֵקֶל. וְכִרְוֹז יוֹצֵא לְפָנָיו: "אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן פְּלוֹנִי יוֹצֵא לְסֵקֶל עַל שְׁעֶבֶר עֲבָרָה פְּלוֹנִית, וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי עֲדִיו; כָּל מִי שִׁיּוּדַע לוֹ זְכוֹת, יָבוֹא וְיִלְמַד עָלָיו": ב. הִיא רְחוֹק מִבֵּית הַסֵּקִילָה כְּעֶשֶׂר אַמּוֹת – אוֹמְרִים לוֹ: "הַתּוֹדָה, שָׁכֵן דֶּרֶךְ הַמוֹמְתִין – מִתּוֹדִין, שְׁכָל הַמִּתּוֹדָה יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא". שָׁכֵן מְצִינוּ בְּעֶכָן שֶׁאָמַר לוֹ יְהוֹשֻׁעַ (יְהוֹשֻׁעַ ז, יט-כ): "בְּנֵי שֵׁם-נָא כָבוֹד לַה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵן-לוֹ תּוֹדָה וְגו'", וַיַּעַן עֶכָן אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֲמָנָה אֲנֹכִי חֲטָאתִי לַה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכִזַּאת" וְגו'. וּמִנִּין שְׁכָפָר לוֹ וְדוּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שָׁם, כה): "וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מָה עֲכָרְתֶּנוּ יַעֲכָרְךָ ה' בְּיוֹם הַזֶּה" – הַיּוֹם הַזֶּה אַתָּה עֹכּוֹר, וְאִי אַתָּה עֹכּוֹר לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִם אֵינוֹ יוֹדַע לְהַתּוֹדוֹת, אוֹמְרִים לוֹ: "אָמַר תְּהֵא מִיתְתִּי כְּפָרָה עַל כָּל עוֹנוֹתַי". רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם הִיא יוֹדַע שֶׁהוּא מְזַמֵּם, אוֹמֵר: "תְּהֵא מִיתְתִּי כְּפָרָה עַל כָּל עוֹנוֹתֵי חוּץ מִעוֹן זֶה". אָמְרוּ לוֹ: אִם-כֵּן, יְהוּ כָּל אָדָם אוֹמְרִים כֵּן, כְּדִי לְנַקוֹת אֶת עֲצָמָן: ג. הִיא רְחוֹק מִבֵּית הַסֵּקִילָה אַרְבַּע אַמּוֹת – מִפְּשִׁיטִין אוֹתוֹ אֶת בִּגְדָיו. הָאִישׁ – מְכַסִּין אוֹתוֹ מִלְּפָנָיו. וְהָאִשָּׁה – מִלְּפָנֶיהָ וּמֵאַחֲרֶיהָ, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: הָאִישׁ נִסְקָל

מעיו, וחומרת את בני מעיו. אמר רבי אליעזר בן צדוק: מעשה בבת כהן אחת שזנתה, והקיפונה חבילי זמורות, ושרפונה. אמרו לו: מפני שלא היה בית-דין של אותה שעה בקי: ג. מצות הנהרגים: היו מתיזין את ראשו בסיף, בדרך שהמלכות עושה. רבי יהודה אומר: נוול הוא זה, אלא מניחין את ראשו על הסדן וקוצץ בקופיץ. אמרו לו: אין מיתה מנוולת מזו. מצות הנחנקין: היו משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו, ונותנין סודר קשה לתוך הרפה, וכורך על צוארו, זה מושך אצלו, וזה מושך אצלו, עד שנפשו יוצאה: ד. אלו הן הנסקלין: הבא על האם, ועל אשת האב, ועל הפלה, ועל הזכור, ועל הבהמה, והאשה המביאה את הבהמה, והמגדף, והעובד עבודה זרה, והנותן מזרעו למלך, ובעל אוב וידעוני, והמחלל את השבת, והמקלל אביו ואמו, והבא על נערה המארסה, והמסית, והמדיח, והמכשף, ובן סורר ומורה. הבא על האם - חייב עליה משום אם, ומשום אשת אב. רבי יהודה אומר: אינו חייב אלא משום האם בלבד. הבא על אשת אב - חייב עליה משום אשת אב, ומשום אשת-איש, בין בחיי אביו, בין לאחר מיתת אביו, בין מן הארוסין, בין מן הנשואין. הבא על פלתו - חייב עליה משום פלתו ומשום אשת-איש, בין בחיי בנו, בין לאחר מיתת בנו, בין מן

קלני מראשי, קלני מזרועי. אם-כן המקום מצטער על דמם של רשעים שנשפך, קל וחמר על דמן של צדיקים. ולא זו בלבד אמרו, אלא כל המלין את מתו - עובר בלא תעשה. הלינו לכבודו, להביא לו ארון ותכריכים - אינו עובר עליו. ולא היו קוברין אותו בקברות אבותיו, אלא שני בתי קברות היו מתקנין לבית-דין, אחד לנהרגין ולנחנקין ואחד לנסקלין ולנשרפין: ו. נתעפל הבשר - מלקטין את העצמות, וקוברין אותן במקומן. והקרובים באים ושואלין בשלום הדינין ובשלום העדים, כלומר: שאין בלבנו עליכם כלום, שדין אמת דנתם. ולא היו מתאבלין, אבל אוננין, שאין אנינות אלא בלב:

מסכת סנהדרין פרק ז

א. ארבע מיתות נמסרו לבית-דין: סקילה, שרפה, הרג וחנוק. רבי שמעון אומר: שרפה, סקילה, חנק והרג. זו מצות הנסקלין: ב. מצות הנשרפין: היו משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו, ונותנין סודר קשה לתוך הרפה, וכורך על צוארו. זה מושך אצלו, וזה מושך אצלו, עד שפותח את פיו, ומדליק את הפתילה, וזורקה לתוך פיו, ויורדת לתוך מעיו, וחומרת את בני מעיו. רבי יהודה אומר: אף הוא אם מת בידם, לא היו מקימין בו מצות שרפה; אלא פותחין את פיו בצבת שלא בטובתו, ומדליק את הפתילה, וזורקה לתוך פיו, ויורדת לתוך

עד שַׁימָסֹר לַמֶּלֶךְ וַיַּעֲבִיר בָּאֵשׁ. בַּעַל אוֹב – זֶה פִּיתוּם הַמַּדְבֵּר מִשְׁחִיו, וַיִּדְעוּנִי – זֶה הַמַּדְבֵּר בְּפִיו, הָרִי אֵלֹו בִּסְקִילָה, וְהַנִּשְׁאָל בָּהֶם – בְּאַזְהָרָה: ח. הַמַּחֲלִיל אֶת הַשָּׁבֶת – בַּדְּבָר שֶׁחִיבִין עַל זְדוּנוֹ כָּרַת, וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָאֵת. הַמַּקְלִיל אָבִיו וְאִמּוֹ – אֵינּוּ חֲיִיב, עַד שֶׁיִּקְלָלֵם בְּשֵׁם. קָלָלֵם בְּכַנּוּי – רַבִּי מֵאִיר מְחִיב, וְחֲכָמִים פּוֹטְרִין: ט. הַבָּא עַל נַעֲרָה הַמְּאָרְסָה – אֵינּוּ חֲיִיב עַד שֶׁתִּהְיֶה נַעֲרָה בְּתוּלָה מְאָרְסָה, וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ. בָּאוּ עָלֶיהָ שְׁנַיִם – הָרֹאשׁוֹן בִּסְקִילָה, וְהַשֵּׁנִי בַּחֲנֹק: י. הַמָּסִית – זֶה הַדִּיּוּט הַמָּסִית אֶת הַדִּיּוּט, אָמַר לוֹ: 'יֵשׁ יִרְאָה בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, כֶּךָ אוֹכֵלֶת, כֶּךָ שׁוֹתָה, כֶּךָ מְטִיבָה, כֶּךָ מְרִיעָה'. כָּל חֲיִיבֵי מִיתוֹת שֶׁבְּתוֹרָה אֵין מְכַמִּינִין עָלֵיהֶם, חוּץ מִזֶּה. אָמַר לְשְׁנַיִם וְהֵן עֲדִיו – מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית-דִּין וְסוֹקְלִין אוֹתוֹ. אָמַר לְאַחֵד – הוּא אוֹמֵר: 'יֵשׁ לִי חֲבֵרִים רוֹצִים בְּכֶךָ'. אִם הָיָה עָרוֹם, וְאֵינּוּ יָכוֹל לְדַבֵּר בַּפְּנִיָּה – מְכַמִּינִין לוֹ עֲדִים אַחֲרֵי הַגָּדֵר, וְהוּא אוֹמֵר לוֹ: 'אָמַר מֶה שֶׁאֲמַרְתָּ לִּי בִּיחּוּד'; וְהָלָה אוֹמֵר לוֹ, וְהוּא אוֹמֵר לוֹ: 'הִיאךְ נִנְיַח אֶת אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם, וְנִלְךָ וְנַעֲבַד עֲצִים וְאַבְנִים'? אִם חוּזֵר בּוֹ – הָרִי זֶה מוֹטֵב. וְאִם אָמַר: 'כֶּךָ הִיא חוֹבְתָנוּ, וְכֶךָ יָפָה לָנוּ' – הָעוֹמְדִין מֵאַחֲרֵי הַגָּדֵר מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית-דִּין, וְסוֹקְלִין אוֹתוֹ. הָאוֹמֵר: 'אֶעֱבֹד', 'אֵלֶךְ וְאֶעֱבֹד', נִלְךָ וְנַעֲבַד'. 'אֶזְבַּח', 'אֵלֶךְ וְאֶזְבַּח', נִלְךָ וְנַזְבַּח'. 'אֶקְטִיר', 'אֵלֶךְ וְאֶקְטִיר', נִלְךָ

הָאֲרוֹסִין, בֵּין מִן הַנְּשׁוּאִין. הַבָּא עַל הַזְכוּר וְעַל הַבְּהֵמָה, וְהָאִשָּׁה הַמְּבִיאָה אֶת הַבְּהֵמָה. אִם אָדָם חָטָא, בְּהֵמָה מֶה חָטָאֵת? אֵלֹא לְפִי שֶׁבָּאת לְאָדָם תִּקְלָה עַל יָדָהּ, לְפִיכֶךָ אָמַר הַכָּתוּב: תִּסְקַל. דְּבָר אַחֵר: שְׁלֹא תִהְיֶה הַבְּהֵמָה עוֹבֶרֶת בְּשׁוּק, וַיֹּאמְרוּ: 'זוֹ הִיא שֶׁנִּסְקַל פְּלוֹנִי עַל יָדָהּ': ה. הַמַּגְדֵּף – אֵינּוּ חֲיִיב עַד שֶׁיִּפְרֹשׁ אֶת הַשֵּׁם. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה: בְּכָל יוֹם דָּנִין אֶת הָעֲדִים בְּכַנּוּי: 'יָפָה יוֹסִי אֶת יוֹסִי'. נִגְמַר הַדִּין – לֹא הוֹרְגִין בְּכַנּוּי, אֵלֹא מוֹצִיאִים אֶת כָּל הָאָדָם לַחוּץ, וְשׁוֹאֲלִים אֶת הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶן, וְאוֹמְרִים לוֹ: 'אָמַר מֶה שֶׁשִּׁמְעָתָ בְּפִרוּשׁ', וְהוּא אוֹמֵר: וְהַדְּיָנִים עוֹמְדִין עַל רַגְלֵיהֶן, וְקוֹרְעִין וְלֹא מֵאַחִין. וְהַשֵּׁנִי אוֹמֵר: 'אָף אָנִי כְּמוֹהוּ', וְהַשְּׁלִישִׁי אוֹמֵר: 'אָף אָנִי כְּמוֹהוּ': ו. הָעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה – אֶחָד הָעוֹבֵד, וְאֶחָד הַזּוֹבֵחַ, וְאֶחָד הַמַּקְטֵר, וְאֶחָד הַמִּנְסֵף, וְאֶחָד הַמְּשַׁתְּחָה, וְאֶחָד הַמַּקְבֵּלוֹ עָלָיו לְאֱלֹוֹהַּ, וְהָאוֹמֵר לוֹ: 'אֵלִי אַתָּה'. אֲבָל הַמַּגְפֵּף וְהַמִּנְשֵׁק, וְהַמַּכְבֵּד, וְהַמַּרְבִּיץ, וְהַמַּרְחִיץ, וְהַסֵּף, וְהַמְּלַבִּישׁ, וְהַמִּנְעִיל – עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. הַנוֹדֵר בְּשָׂמוֹ וְהַמַּקִּים בְּשָׂמוֹ – עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. הַפּוֹעֵר עֲצָמוֹ לְבַעַל פְּעוֹר – זֶה הִיא עֲבוּדָתוֹ. הַזּוֹרֵק אֶבֶן לְמַרְקוּלִים – זֶה הִיא עֲבוּדָתוֹ: ז. הַנוֹתֵן מִזְרָעוֹ לַמֶּלֶךְ – אֵינּוּ חֲיִיב, עַד שֶׁיִּמָּסֹר לַמֶּלֶךְ, וַיַּעֲבִיר בָּאֵשׁ. מָסֹר לַמֶּלֶךְ וְלֹא הָעֵבִיר בָּאֵשׁ, הָעֵבִיר בָּאֵשׁ וְלֹא מָסֹר לַמֶּלֶךְ – אֵינּוּ חֲיִיב,

זָכַר לְדָבָר, שֶׁנֶּאֱמַר (מְשָׁלִי כג, כ): "אֶל-
תְּהִי בְסִבְאֵי יַיִן בְּזִלְלִי בִשְׁוֹר לְמוֹ": ג. גִּנְבַּ
מִשָּׁל אָבִיו, וְאָכַל בְּרִשּׁוֹת אָבִיו, מִשָּׁל
אֲחֵרִים וְאָכַל בְּרִשּׁוֹת אֲחֵרִים, מִשָּׁל
אֲחֵרִים וְאָכַל בְּרִשּׁוֹת אָבִיו, אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה
בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, עַד שְׁיִגְנֹב מִשָּׁל אָבִיו,
וְיֹאכַל בְּרִשּׁוֹת אֲחֵרִים. רַבִּי יוֹסִי בַר רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שְׁיִגְנֹב מִשָּׁל אָבִיו
וּמִשָּׁל אִמּוֹ: ד. הָיָה אָבִיו רוֹצֵה, וְאִמּוֹ
אֵינָה רוֹצֵה, אָבִיו אֵינוֹ רוֹצֵה, וְאִמּוֹ רוֹצֵה
- אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, עַד שְׁיָהוּ
שְׁנֵיהֶם רוֹצִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם לֹא
הָיְתָה אִמּוֹ רְאוּיָה לְאָבִיו - אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה בֶּן
סוֹרֵר וּמוֹרֶה. הָיָה אֶחָד מֵהֶם גֶּדֶם, אוֹ
חֲגֹר, אוֹ אֵלֶם, אוֹ סוּמָא, אוֹ חֲרֹשׁ - אֵינוֹ
נֶעֱשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים
כא, יט-כ): "וְתִפְשׁוּ בּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ" -
וְלֹא גִדְמִין. "וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ" - וְלֹא
חֲגָרִין. "וְאָמְרוּ" - וְלֹא אֶלְמִין. "בְּנֵנוּ
זֶה" - וְלֹא סוּמִין. "אֵינֵנוּ שִׁמְעַ בְּקִלְנוּ" -
וְלֹא חֲרָשִׁין. מִתְרִין בּוֹ בְּפָנָי שְׁלֹשָׁה,
וּמִלְקִין אוֹתוֹ. חֲזֹר וְקִלְקֵל - נִדּוֹן בְּעֶשְׂרִים
וּשְׁלֹשָׁה. וְאֵינוֹ נִסְקָל, עַד שְׁיָהוּ שֵׁם
שְׁלֹשָׁה הָרָאשׁוֹנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כא,
כ): "בְּנֵנוּ זֶה" - זֶהוּ שְׁלֹקָה בְּפָנֶיכֶם.
בָּרַח עַד שֶׁלֹא נִגְמַר דִּינוֹ, וְאַחֲרֵכָּךְ הִקְיָה
זָקֵן הַתַּחְתּוֹן - פָּטוֹר. וְאִם מִשְׁנִיגְמַר דִּינוֹ
בָּרַח, וְאַחֲרֵכָּךְ הִקְיָה זָקֵן הַתַּחְתּוֹן - חֵיב:
ה. בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה נִדּוֹן עַל שֵׁם סוּפּוֹ,
יָמוֹת זָכָאִי, וְאֵל יָמוֹת חֵיב; שְׁמִיתָתָן שֶׁל
רְשָׁעִים - הִנָּאָה לָהֶן וְהִנָּאָה לְעוֹלָם,

וְנִקְטִיר. 'אֲנִסְדָּךְ', 'אֶלְךָ וְאֲנִסְדָּךְ', 'נִלְךָ
וְנִנְסְדָּךְ'. 'אֲשַׁתְּחוּה', 'אֶלְךָ וְאֲשַׁתְּחוּה',
'נִלְךָ וְנִשְׁתְּחוּה'. הַמְדִּיחַ - זֶה הָאוֹמֵר:
'נִלְךָ וְנִנְסְדָּךְ עֲבוּדָה זָרָה': יא. הַמְכַשֵּׁף -
הַעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה חַיִּב, וְלֹא הָאוֹחֵז אֶת
הָעֵינִים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ: שְׁנַיִם לֹקְטִין קְשׁוּאִין, אֶחָד
לֹקֵט - פָּטוֹר, וְאֶחָד לֹקֵט - חֵיב:
הַעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה - חֵיב; הָאוֹחֵז אֶת
הָעֵינִים - פָּטוֹר:

מִסְכֵּת סִנְהֶדְרִין פֶּרֶק ח

א. בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה - מֵאִמָּתִי נֶעֱשֶׂה בֶּן
סוֹרֵר וּמוֹרֶה? מִשְׁיָבִיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, וְעַד
שְׁיִקְיָה זָקֵן, הַתַּחְתּוֹן וְלֹא הָעֲלִיּוֹן, אֵלָּא
שֶׁדִּבְרוּ חֲכָמִים בְּלָשׁוֹן נִקְיָה. שֶׁנֶּאֱמַר
(דְּבָרִים כא, יח): "כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן -
"בֶּן" וְלֹא בֵּת, "בֶּן" וְלֹא אִישׁ. הַקָּטָן -
פָּטוֹר, שֶׁלֹא בָּא לְכָל מִצְוֹת: ב. מֵאִמָּתִי
חֵיב? מִשְׁיָאכַל טְרִימַר בֶּשֶׁר, וְיִשְׁתָּה
חֲצִי לֵג יַיִן הָאִיטְלָקִי. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר:
מָנָה בֶּשֶׁר וְלֵג יַיִן. אָכַל בְּחִבּוּרַת מִצְוָה,
אָכַל בְּעִבּוּר הַחֹדֶשׁ, אָכַל מַעֲשֵׂר שְׁנִי
בִירוּשָׁלַיִם, אָכַל נְבִלוֹת וּטְרֵפוֹת, שְׁקָצִים
וּרְמָשִׁים, אָכַל טָבַל וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹא
נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקָּדֵשׁ שֶׁלֹא
נִפְדּוּ, אָכַל דָּבָר שֶׁהוּא מִצְוָה וְדָבָר שֶׁהוּא
עֲבֵרָה, אָכַל כָּל מֵאָכַל, וְלֹא אָכַל בֶּשֶׁר,
שָׁתָה כָּל מִשְׁקָה, וְלֹא שָׁתָה יַיִן - אֵינוֹ
נֶעֱשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, עַד שְׁיָאכַל בֶּשֶׁר
וְיִשְׁתָּה יַיִן, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם, כ): "זוֹלִל
וְסִבָּא". וְאַף-עַל-פִּי שֶׁאֵין רְאִיָּה לְדָבָר,

וְלֹאֲדִיקִים - רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם. יִין
וְשִׁנָּה לְרָשָׁעִים - הִנָּאָה לָהֶן וְהִנָּאָה
לָעוֹלָם, וְלֹאֲדִיקִים - רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם.
פְּזוּר לְרָשָׁעִים - הִנָּאָה לָהֶן וְהִנָּאָה
לָעוֹלָם; וְלֹאֲדִיקִים - רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם.
כְּנוּס לְרָשָׁעִים - רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם,
וְלֹאֲדִיקִים - הִנָּאָה לָהֶן וְהִנָּאָה לָעוֹלָם.
שָׁקֵט לְרָשָׁעִים - רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם,
וְלֹאֲדִיקִים - הִנָּאָה לָהֶן וְהִנָּאָה לָעוֹלָם: ו.
הַבֵּא בַּמַּחֲתָרֶת נִדּוֹן עַל שֵׁם סוּפוֹ. הִיא בֹּא
בַּמַּחֲתָרֶת, וְשֹׁבֵר אֶת הַחֲבִית: אִם יֵשׁ לוֹ
דָּמִים - חַיֵּב. אִם אֵין לוֹ דָּמִים - פָּטוּר: ז.
וְאֵלּוּ הֵן שְׁמֵצִילִין אוֹתָן בְּנִפְשָׁן: הַרּוּדָף
אַחַר חֲבֵרוֹ לְהַרְגּוֹ, אַחַר הַזְכוּר וְאַחַר
הַנִּעֲרָה הַמְּאֻרְסָה. אֲבָל הַרּוּדָף אַחַר
הַבְּהֵמָה, וְהַמַּחֲלִיל אֶת הַשִּׁבְתָּה, וְהַעוֹבֵד
עֲבוּדָה זָרָה - אֵין מַצִּילִין אוֹתָן בְּנִפְשָׁן:

א. וְאֵלֹהֵי הַנְּשָׁרְפִין: הָבֵא עַל אִשָּׁה
וּבִתָּהּ, וּבֵת כֹּהֵן שְׂזֵנִתָּה. יֵשׁ בְּכָלֵל אִשָּׁה
וּבִתָּהּ: בָּתּוֹ, וּבֵת בָּתּוֹ, וּבֵת בָּנוּ, וּבֵת
אִשְׁתּוֹ, וּבֵת בָּתָּהּ, וּבֵת בָּנָהּ, חֲמוֹתוֹ, וְאִם
חֲמוֹתוֹ, וְאִם חָמִיו. וְאֵלֹהֵי הַנְּהַרְגִים:
הָרוֹצֵחַ וְאֲנָשֵׁי עִיר הַנִּדְחָת. רוֹצֵחַ שֶׁהָפָה
אֶת רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן אוֹ בְּבַרְזֵל, וְכַבֵּשׂ עָלָיו
לְתוֹךְ הַמַּיִם, אוֹ לְתוֹךְ הָאוֹר, וְאִינוֹ יָכוֹל
לְעֵלוֹת מַשָּׁם, וָמָת - חָיֵב. דֹּחֲפוֹ לְתוֹךְ
הַמַּיִם אוֹ לְתוֹךְ הָאוֹר, וְיָכוֹל לְעֵלוֹת
מַשָּׁם, וָמָת - פָּטוּר. שֹׁסֵה בּוֹ אֶת הַפֶּלֶל,
שֹׁסֵה בּוֹ אֶת הַנָּחַשׁ - פָּטוּר. הַשִּׁיף בּוֹ אֶת
הַנָּחַשׁ - רַבִּי יְהוּדָה מַחֲיֵב, וְחַכְמַיִם

נְדוּנִין בְּסָקִילָה, שְׁהַשְׂרָפָה חֲמוּרָה.
 וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: נְדוּנִין בְּשְׂרָפָה,
 שְׁהַסָּקִילָה חֲמוּרָה. אָמַר לָהֶן רַבִּי
 שְׁמַעוֹן: אֵלּוּ לֹא הִיָּתְהָ שְׂרָפָה חֲמוּרָה,
 לֹא נִתְּנָה לְבֵת כֹּהֵן שְׂזֻנָּתָה. אָמְרוּ לוֹ: אֵלּוּ
 לֹא הִיָּתְהָ סָקִילָה חֲמוּרָה, לֹא נִתְּנָה
 לְמַגִּדֵּף וְלַעֲוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. הִנֵּהרְגִין
 בְּנִחְנָקִין – רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּסִיף.
 וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: בַּחֲנֹק: ד. מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב
 בְּשִׁתִּי מִיתוֹת בֵּית־דִּין – נִדּוֹן בַּחֲמוּרָה.
 עֶבֶר עֲבָרָה שְׂיֵשׁ בָּהּ שְׁתֵּי מִיתוֹת – נִדּוֹן
 בַּחֲמוּרָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: נִדּוֹן בְּזָקָה
 הָרֵאשׁוֹנָה שְׁבָאָה עָלָיו: ה. מִי שֶׁלָּקָה
 וְשָׁנָה – בֵּית־דִּין מְכַנִּיסִים אוֹתוֹ לַכֶּפֶה,
 וּמֵאֲכִילִין אוֹתוֹ שְׁעוֹרִין עַד שֶׁכָּרְסוּ
 מִתְּבַקְעַת. הַהוֹרֵג נֶפֶשׁ שְׁלֹא בַעֲדִים –
 מְכַנִּיסִין אוֹתוֹ לַכֶּפֶה, וּמֵאֲכִילִין אוֹתוֹ
 לָחֶם צָר וּמִים לַחֵץ: ו. הַגּוֹנֵב אֶת
 הַקֶּסֶה, וְהַמְקַלֵּל בְּקוֹסֶם וְהַבּוֹעֵל אֶרְמִית
 – קָנְאִין פּוֹגְעִין בּוֹ. כֹּהֵן שֶׁשָּׁמַשׁ בְּטִמְאָה
 – אֵין אֶחָיו הַכֹּהֲנִים מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית־
 דִּין, אֶלָּא פָּרָחִי כֹהֵנָה מוֹצִיאִין אוֹתוֹ חוּץ
 לְעִזָּרָה, וּמַפְצִיעִין אֶת מַחוֹ בְּגָזִירִין. זר
 שֶׁשָּׁמַשׁ בַּמִּקְדָּשׁ – רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר:
 בַּחֲנֹק. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: בְּיַדִּי שָׁמַיִם:

[יתרו פט.]

(יום ראשון; שמות שכת-של)

קל פרוזא נפיק, אתערו קדישי
עליונין, אתערו עמא קדישא,
דאתבחר לעילא ותתא. אתערו
חדוותא לקדמות מאריכון. אתערו
בחדוותא שלימתא. אזדמנו בתלת
חדוון דתלת אבהן. אזדמנו
לקדמות מהימנותא, דחדוה דכל
חדוותא. זכאה חולקכון ישראל
קדישין, בעלמא דין ובעלמא
דאתי. דא הוא ירותא לכון, מכל
עמים עובדי עבודת כוכבים
ומזלות. ועל דא כתיב, ביני וביני
בני ישראל.

אמר רבי יהודה, הכי הוא ודאי.
ועל דא כתיב זכור את יום השבת
לקדשו, וכתיב (ויקרא יט, ב): קדשים
תהיו כי קדוש אני יי. וכתיב, (ישעיה
נח, יג): וקראת לשבת ענג לקדוש יי
מכבד.

תאנא, בהאי יומא, כל נשמתיהון
דצדיקייא מתעדנין בתפנוקי
עתיקא קדישא, סתימא דכל
סתימין. ורוחא חדא מענוגא
דהוא עתיקא קדישא מתפשטא
בכלהו עלמין, וסלקא ונחתא,
ומתפשטא לכלהו בני קדישין,
לכלהו נטורי אורייתא, ונניחין

ברצון דעתיקא קדישא נפק
נשמתיה, ואתטמר ביה. בגין כך
(דברים לד, ו): ולא ידע איש את קברתו
כתיב. מה עתיקא קדישא, טמירא
מכל טמירין, ולא ידעין עלאין
ותתאין. אוף הכא, האי נשמתא
דאתטמר בהאי רצון, דאתגליא
בשעתא דצלותא דמנחה דשבתא,
כתיב ולא ידע איש את קברתו
והוא טמיר מכל טמירין דעלמא,
ודינא לא שלטא ביה. זכאה
חולקיה דמשה.

תאנא, בהאי יומא, דאורייתא
מתעטרא ביה, מתעטרא בכלא,
בכל אנון פקודין, בכל אנון גזרין
ועונשין, בשבעין ענפין דנהורא,
דזהרין מכל סטרא וסטרא. מאן
חמי ענפין דנפקין מכל ענפא
וענפא, חמשא קיימין בגו אילנא,
כלהו אנפין בהו אחידן. מאן חמי
אנון תרעין דמתפתחן בכל סטר
וסטר, כלהו מזדהרין ונהרין,
בהוא נהורא דנפיק ולא פסק.

אָמַר לִיה, תָּא חֲזִי, מַלְּה דָּא הָא
אֻקְמוּהָ חֲבַרְיָא, וְלֹא פְּרִישׁוּ מַלְּה.
כֹּה אָמַר יִי לְסָרְיִסִּים. מֵאֵן סָרְיִסִּים.
אֵלִין אַנּוּן חֲבַרְיָא דְּמִשְׁתַּדְּלִי
בְּאוּרִייתָא, וּמְסָרְסִי גְּרַמִּייהוּ כָּל
שְׁיִתָּא יוֹמִין דְּשַׁבְּתָא, וְלַעֲאן
בְּאוּרִייתָא, וּבְלִילִיא דְּשַׁבְּתָא מְזֻרְזִי
גְּרַמִּייהוּ בְּזוּוּגָא דְּלַהוֹן, מִשּׁוּם
דִּידְעִי רָזָא עֲלָאָה, בְּשַׁעֲתָא
דְּמִטְרוּנִיתָא אֲזִדּוּגָת בְּמַלְכָּא.

וְאַנּוּן חֲבַרְיָא דִּידְעִין רָזָא דָּא,
מְכוּוּנִין לְבִייהוּ לְמַהִימְנוּתָא
דְּמֵאֲרִיִּהוֹן וּמִתְבָּרְכָאן בְּאִיבָא
דְּמַעִיִּהוֹן בְּהָהוּא לִילִיא. וְדָא הוּא
דְּכְתִיב, אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ, כִּמָּה דְּאֵת
אָמַר (בְּרַאשִׁית לז, יא) : וְאָבִיו שָׁמַר אֶת
הַדָּבָר.

וְאַקְרוּן סָרְיִסִּים וְדָא, בְּגִין לְחַפָּאָה
לְשַׁבְּתָא לְאַשְׁכָּחָא רַעוּא
דְּמֵאֲרִיִּהוֹן, דְּכְתִיב וּבָחֲרוּ בְּאֲשֶׁר
חִפְּצָתִי. מֵאִי בְּאֲשֶׁר חִפְּצָתִי. דָּא
זוּוּגָא דְּמִטְרוּנִיתָא. וּמִחֲזִיקִים
בְּבִרְיָתִי, כֹּלָא חַד, בְּבִרְיָתִי סֶתֶם.
זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּמֵאֵן דְּאֵתְקַדְּשׁ
בְּקִדּוּשָׁה דָּא, וַיִּדַּע רָזָא דָּא.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (שְׁמוֹת כ, ח-ט) : שֵׁשֶׁת
יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל

בְּנִייתָא שְׁלִים, מִתְנַשִּׁי מִכְּלָהוּ, כָּל
רוּגְזִין, כָּל דִּינִין, וְכָל פּוֹלְחָנִין
קָשִׁין. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (יִשְׁעִיָּה יד, ג) :
בַּיּוֹם הַהוּא יִי לָךְ מַעֲצָבְךָ וּמִרְגָּזְךָ
וּמִן הָעֵבֶדָה הַקָּשָׁה.

בְּגִינִי כָךְ, שְׁקִיל שַׁבְּתָא לְקַבֵּל
אוּרִייתָא, וְכָל דְּנָטִיר שַׁבְּתָא, כְּאִילוּ
נָטִיר אוּרִייתָא כֹּלָא. וְכְתִיב (יִשְׁעִיָּה נו,
ב) : אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן
אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ שֹׁמֵר שַׁבָּת מִחֻלְלוֹ
וְשֹׁמֵר יָדוֹ מִמַּעֲשוֹת כָּל רָע.
אֲשַׁתְּמַע, דְּמֵאֵן דְּנָטִיר שַׁבָּת, כְּמֵאֵן
דְּנָטִיר אוּרִייתָא כֹּלָא.

רַבִּי יוֹדָאִי שְׁאִיל לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן,
יּוֹמָא חַד דְּאַעֲרַע עָמִיָּה בְּאַרְחָא,
אָמַר לִיה, רַבִּי, הָא כְּתִיב בְּפִרְשֵׁתָא
דָּא, שַׁבָּת דָּאֲמַר יִשְׁעִיָּה, דְּכְתִיב,
(שָׁם, ד-ה) : כֹּה אָמַר יִי לְסָרְיִסִּים אֲשֶׁר
יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי וְגו', וְנִתְתִּי
לָהֶם בְּבִיתִי וּבְחוֹמֹתַי וְגו'. מַה קָּא
מִיָּירִי.

אָמַר לִיה, קְפוּטְקָאָה, חֲמָרְךָ קִטְרִי
בְּטִיפְסָא וּנְחִית, דְּמַלְּה דְּאוּרִייתָא
בְּעִי צָחוּתָא. אוּ אִפְכִּי לְאַחוּרְךָ,
וְזִיל אֲבַתְרָאִי וּתְכוּוֹן לְבָךְ. אָמַר
לִיה, בְּגִינִיָּה דְּמַר עֲבִידְנָא אֲרַחָא,
וּבַתְרִיָּה דְּמַר אֶסְתַּכֵּל בְּשַׁכִּינְתָּא.

[יתרו פט:]

(יום שני; שמות שלא-שלב)

סליק עלמא בדינא, אסתפל
קודשא בריך הוא באנון בנוי,
ומרחם על עלמא. ועל דא כתיב
(ימיה ב, כא): כלה זרע אמת. זרע
אמת ודאי. מהו אמת. עזקא
קדישא שלימתא. כמה דאת אמר
(מכא ז, כ): תתן אמת ליעקב, וכלא
חד. ובגיני כך, זרע אמת ודאי.

אמר ליה רבי יודאי, בריך רחמנא
דשדרני הכא, בריך רחמנא, דהא
מלה דא שמענא מפומך. בכה רבי
יודאי. אמר ליה רבי שמעון, אמאי
קא בכית. אמר ליה, בכינא,
דאמינא דווי לאנון בני עלמא,
דארחיהון כבעירי, ולא ידעי ולא
מסתכלי, דטב לון דלא אתבריאוו.
ווי לעלמא כד יפוק מר מניה,
דמאן יכיל לגלאה רזין, ומאן ינדע
לון, ומאן יסתפל בארחי אורייתא.

אמר ליה, חייך, לית עלמא אלא
לאנון חברייתא דמשתדלי
באורייתא וידעין סתימי אורייתא.
ודאי בקשוט גזרו חברייתא על עמא
דארעא, דמחבלין ארחייהו, ולא
ידעין בין ימינא לשמאלא, דהא
אנון כבעירי, דיאות למעבד בהו

מלאכתך, ויום השביעי שבת ליי
אלהיך וגו', כל מלאכתך, באנון
שיתא יומי עבידתיהו דבני נשא,
ובגין האי מלה לא מזדווגי
חברייא, בר בזמנא דלא ישתכח
מעבידתיהו דבני נשא, אלא
עבידתיה דקודשא בריך הוא. ומאי
עבידתיה, זווגא דמטרוניתא,
לאפקא נשמתין קדישין לעלמא.

ובגין כך, בהאי ליליא חברייא
מתקדשי בקדשה דמאריהון,
ומכווני לבייהו, ונפקי בני מעלי,
בנין קדישין, דלא סטאן לימינא
ולשמאלא, בנין דמלכא
ומטרוניתא. ועל אלין כתיב (דברים
יד, א): בנים אתם ליי אלהיכם, ליי
אלהיכם ודאי. בגין דאלין אקרונ
בנין דיליה, בנין למלכא
ולמטרוניתא.

והא דעתייהו דחברייא דידעין רזא
דא, בדא מתדבקן. ובגין כך אקרונ
בנין לקודשא בריך הוא. והני אנון
דעלמא מתקיימא בגינייהו. וכד

תִּימָא הָא לַגְבוּהָ סִלְקָא. בְּכָל
מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם קָאמֵר, וְלֹא לַגְבוּהָ.
וְהָהוּא דְסִלְקָא לַגְבוּהָ, לְאַכְפִּיָּא
לְדִינָא אַחֲרָא סִלְקָא. דְתַנִּינָן, אִית
אַשָּׁא אַכְלָא אַשָּׁא. וְאַשָּׁא
דְּמַדְבַּחָא, אַכְלָא אַשָּׁא אַחֲרָא.

וּבְגִינִי כֶּךָ, אַתְּגַלִּיא עֲתִיקָא קַדִּישָׁא
בְּהָא יוֹמָא, מְכָל שְׂאֵר יוֹמִין.
וּבְזִמְנָא דְאַתְּגַלִּיא עֲתִיקָא, לֹא
אַתְחַזִּי דִינָא כָּלִל. וְכָל עֲלָאִין
וְתַתָּאִין מְשַׁתְּכִין בְּחִדּוֹתָא
שְׁלִימָתָא, וְדִינָא לֹא שְׁלֵטָא.

תִּיאָנָא, כְּתִיב (שְׁמוֹת לֹא, יז) : כִּי שֵׁשֶׁת
יָמִים עָשָׂה יי אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
הָאָרֶץ. שֵׁשֶׁת יָמִים וְדָאִי, וְלֹא
בְּשֵׁשֶׁת. וְהֵנִי יוֹמִין קַדִּישִׁין עֲלָאִין,
אַקְרוּן יוֹמֵי דְשִׁמָּא קַדִּישָׁא אַתְּכִלִּיל
בְּהוּ, וְאַנּוּן אַתְּכִלִּיל בִּיה. זַכָּאָה
חוֹלְקִיהוּן דִּישְׂרָאֵל מְכָל עַמִּין
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת,
עֲלִייהוּ כְּתִיב (דְּבָרִים ד, ד) : וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בֵּי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלכֶם
הַיּוֹם.

דִּינָא, אֲפִילוּ בְיוֹם הַכַּפּוּרִים. וְעַל
בְּנִייהוּ כְּתִיב (הוֹשֵׁעַ ב, ו) : כִּי בְנֵי
זְנוּנִים הֵמָּה, בְּנֵי זְנוּנִים מִמֶּשׁ.

אָמַר לִיה, רַבִּי, הָאִי קָרָא בְּעֵי
לְאַתִּישְׁבָּא בְּאַרְחוּי. כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה נו,
ה) : וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד
וְשֵׁם טוֹב מִבָּנִים וּמִבְנוֹת שֵׁם עוֹלָם
אֶתֵּן לוֹ. אֶתֵּן לָהֶם מִבְּעֵי לִיה, מַהוּ
אֶתֵּן לוֹ.

אָמַר לִיה, תָּא חֲזִי, וְנָתַתִּי לָהֶם
בְּבֵיתִי, מַהוּ בֵּיתִי. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(בְּמִדְבָּר יב, ז) : בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא.
וּבְחוֹמֹתַי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (יִשְׁעִיָּה סב,
ו) : עַל חוֹמֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַם הַפְּקַדְתִּי
שְׁמָרִים. יָד וְשֵׁם, כְּלוּמַר דִּישְׁלִפּוֹן
נִשְׁמַתִּין קַדִּישִׁין מְדוּכְתָּא דָּא.
וְהָהוּא יָד, חוֹלֵק בְּאַשְׁלָמוֹתָא. טב,
מְלִיא מִבָּנִין וּמִבְנוֹתָן. שֵׁם עוֹלָם
אֶתֵּן לוֹ, לְהָהוּא חוֹלֵק שְׁלִים. אֲשֶׁר
לֹא יִכָּרֵת, לְדָרִי דָרִין. דְּבַר אַחֲרָא
אֶתֵּן לוֹ לְהָהוּא דִידַע רְזָא דְמַלְכָּה,
וְיִתְפֹּוּן בְּמָה דְבְּעֵי לְכוּנָא.

תו אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב (שְׁמוֹת לז,
ג) : לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. מַאי טַעְמָא. בְּגִין
דְּלֹא אַתְחַזִּי דִינָא בְּהָאִי יוֹמָא. וְאִי

[יתרו צ.]

בְּמַנְיִנָא. אַתְּ, לְרַבּוֹת כָּל מָה
דְּלַעֲיִלָא וְתַתָּא.

(יום שלישי ; שמות שלג-שלד)

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הָאִי דְאָמַר רַבִּי
אָבָא, מֵאַתֵּר דְּשִׁאֲרֵי לְאַתְמַשְׁכָּא
כָּלָא, אֶקְרִי אַתָּה, שְׁפִיר. דְּהָא
אוֹלִיפְנָא, הֵהוּא דְטַמִּיר וְלֹא אֵית
בֵּיה שִׁירוּתָא, קָרִינֵן הוּא. מֵאַתֵּר
דְּשִׁירוּתָא אֲשַׁתְּכַח, קָרִינֵן אַתָּה.
וְאֶקְרִי אָב. וְכָלָא חַד. בְּרִיךְ שְׁמִיה
לְעָלָם וּלְעָלְמֵי עָלְמֵי אָמֵן.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, וְדָאִי כָּלָא חַד.
כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא. וְאַתְּ אֲמֹךְ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
דְּהָא תַּנּוּן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב,
בָּנִים אַתֶּם לַיְי אֱלֹהֵיכֶם, הֵהוּא אַתֵּר
דְּאֶקְרִי בָּנִים. וּבְגִינִי כֶךְ סְתִימָא
דְּמַלְהָ, כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאַתְּ אֲמֹךְ,
לְאַכְלִלָא כָּלָא דְלַעֲיִלָא וְתַתָּא. רַבִּי
יִצְחָק אָמַר, לְאַכְלִלָא בֵּיה רַבִּי, דְּהוּא
אָעִיל לִיה לְעֵלְמָא דְאַתִּי.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָלָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא הָוִי.

תַּאנָּא, בְּהַנִּי חֲמֵשׁ אַמִּירָן, כָּלִיל
כָּלָא. בְּהַנִּי חֲמֵשׁ אַמִּירָן, אַתְגְּלִיפּוּ
חֲמֵשׁ אַחֲרָנִין, וְדָאִי חֲמֵשׁ גּוֹ חֲמֵשׁ.
הָא פִּיצַד. אָנְכִי יִי אֱלֹהֵיךָ, לְקַבֵּל

כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאַתְּ אֲמֹךְ (שְׁמוֹת כ, יא).
רַבִּי חֲזַקְיָה פָּתַח (בְּרַאשִׁית ב, י): וְנָהָר
יֵצֵא מֵעֵדֶן וְגו'. וְנָהָר, דָּא נְבִיעוּ
דְּמַבּוּעָא, דְּנִפְיָק תְּדִיר וְלֹא פְסִק.
וּמִנְהָרָא דְּמַבּוּעָא דָּא, אַתְשָׁקִיא כָּל
גְּנֻתָא דְּעֵדֶן. וְהֵהוּא נְהָרָא דְּמַבּוּעָא
קְדִישָׁא, אֶקְרִי אָ"ב. מֵאִי טַעְמָא,
מִשּׁוּם דְּאִיהוּ נְבִיעָא לְאַתְזָנָא
לְגַנְתָּא.

רַבִּי אָבָא אָמַר, עֵדֶן מִמֶּשׁ אֶקְרִי
אָב. מִשּׁוּם דְּהָאִי עֵדֶן, מִשְׁתַּכַּח
מִהֵהוּא אַתֵּר, דְּאֶקְרִי אֵין. וּבְגִינִי
כֶךְ אֶקְרִי אָב. וְהָא אוּקְיָמָנָא, מֵאַתֵּר
דְּשִׁאֲרֵי לְאַתְמַשְׁכָּא כָּלָא, אֶקְרִי
אַתָּה, וְאֶקְרִי אָב. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(יִשְׁעִיָּה סג, טז): כִּי אַתָּה אָבִינוּ.

רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר, כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ,
דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַתְּ אֲמֹךְ,
דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אֶת אָבִיךָ, אֶת
דִּיִּיקָא, לְאַכְלִלָא שְׁכִינְתָּא. רַבִּי
יְהוּדָה אָמַר, כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ, סְתָם.
וְאַתְּ אֲמֹךְ, סְתָם. דְּהָא כָּלָא הָוִה

לא תשא לקבל לא תגנב. וכתוב
(משלי כט, י): חולק עם גנב שונא
נפשו אלה ישמע ולא יגיד. ודאי
הא בהא תליא, דהא גנבא לדא
אזדמן, לאומאה בשקרא. מאן
דעביד דא, עביד דא.

זכור את יום השבת לקבל לא
תענה ברעך עד שקר. דאמר רבי
יוסי, שבת סהדותא אקרי. ובעי בר
נש לסהדא על הא דכתיב כי ששת
ימים עשה יי וגו'. ושבת כללא
דכלא. ואמר רבי יוסי, מאי דכתיב
(מכא ז, כ): תתן אמת ליעקב, כמה
דאתאמר (שמות לא, טז): ושמרו בני
ישראל את השבת, ומאן דאסהיד
שקרא, משקר בשבת, דהיא
סהדותא דקשוט, ומאן דמשקר
בשבת, משקר באורייתא כללא.
ובגין כך, הא בהא תליא.

כבד את אביך לקבל לא תחמד
אשת רעך. ואמר רבי יצחק, כבד
את אביך, אביך ממך. דהא מאן
דחמיד אתתא, ואוליד בר, ההוא
בר אוקיר לאחרא, דלא

לא תרצח. דתנינן, תרין אלין,
בכללא חדא אתכלילן, דמאן
דקטיל, אזעיר דמותא וצלמא
דמאריה. דכתיב (בראשית ט, ו): כי
בצלם אלהים עשה את האדם.
וכתיב (יחזקאל א, כו): ועל דמות הכסא
דמות כמראה אדם.

אמר רבי חייא, כתיב (בראשית ט, ו):
שפך דם האדם באדם דמו ישפך
וגו', מאן דשפך דמא, כאלו
אזעיר דמותא וצלמא דלעילא,
כלומר, לא אזער דמותא דא, אלא
דמותא אחרא, משמע דכתיב שפך
דם האדם באדם דמו ישפך, באדם
עלאה מטי האי פגימותא, מההוא
דמא דאושיד. מאי טעמא. משום
כי בצלם אלהים עשה את האדם.
ובגין כך, הא בהא תליא.

לא יהיה לך לקבל לא תנאף, דא
משקר בשמא דקודשא בריך הוא,
דאתרשים ביה בבר נש. ובדא,
כמה וכמה חובין וגזרין ועונשין
תליין. ומאן דמשקר בהאי, משקר
ביה במלכא, דכתיב (הושע ה, ז): ביי
בגדו כי בנים זרים ילדו. וכתוב לא
תשתחוה להם ולא תעבדם, והא
בהא תליא.

[יתרו צ:]

וְאוֹרֵייתָא כֻּלָּא שְׁמָא חד הוּי, שְׁמָא
קִדְיִשָּׁא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִמֶּשׁ.

(יום רביעי; שמות שלה-שלו)

זַכָּא חוֹלְקִיה דְּמֵאן דְּזָכִי בַּה. מֵאן
דְּזָכִי בְּאוֹרֵייתָא, זָכִי בְּשְׁמָא
קִדְיִשָּׁא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא מִמֶּשׁ זָכִי, דִּהָא הוּא
וְשְׁמִיה חַד הוּא, בְּרִיךְ שְׁמִיה לְעֵלָם
וְלְעֵלְמִי עֲלָמִין אָמֵן.

אָבוּי. וְכִתִּיב כִּכְד אֶת אָבִיךָ וְגו',
לֹא תַחֲמַד בֵּית רַעְךָ, שְׁדֵהוּ. וְכִתִּיב
הָכָא, עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יִי אֱלֹהֶיךָ
נוֹתֵן לָךְ. הֵהוּא דִּיהֵב לָךְ, יְהֵא
דִּילָךְ, וְלֹא תַחֲמַד אַחֲרָא. וְדַאי הָא
בַּהָא תְּלִיא.

לֹא תַעֲשֹׂון אֶתִּי אֱלֹהִי כֶסֶף וְאֱלֹהִי
זָהָב (שְׁמוֹת כ, יט). אָמַר רַבִּי יוֹסִי (חגי ב,
ח): לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, אֵף עַל גִּב
דְּלִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, לֹא תַעֲשֹׂון
אֶתִּי, אֶתִּי: כָּלוּמַר אוֹתִי.

וְאֵלִין חֲמֵשׁ קִדְמָאִי, כָּלִילִין חֲמֵשׁ
אַחֲרָנִין. וּבְגִינֵי כָךְ (דְּבָרִים לג, ב):
מִיָּמִינוּ אֵשׁ דַּת לָמוּ. דְּכֻלָּא
אַתְעָבִיד יְמִינָא. וְעַל דָּא, בְּחֲמִשָּׁה
קָלִין אוֹרֵייתָא אֶתִּייהִיבַת. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, כֻּלְּהוּ הָווּ חֲמֵשׁ גּוֹ חֲמֵשׁ.
לְקַבְּלִיהוֹן חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב (יִרְמְיָה י, ו):
מֵאִין כָּמוֹךָ יִי' גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל
שְׁמֶךָ בְּגִבּוֹרָה וְגו', גָּדוֹל אַתָּה,
הֵינֵנוּ לִי הַכֶּסֶף. וְגָדוֹל שְׁמֶךָ
בְּגִבּוֹרָה, הֵינֵנוּ וְלִי הַזָּהָב. אֵלִין
תָּרִין גּוֹוֹנִין לָא מִתְחַזְּיִין, וְלֹא
מִתְפָּאֲרִין, בַּר כַּד אֲנוּן גְּלִיפִין בְּאַתָּר
חַד, בָּאֵן אַתָּר אֶתְגְּלִיפּוּ. בִּישְׂרָאֵל.
כָּאֵן אֶתְחַזֵּין גּוֹוֹנִין לְאַתְפָּאֲרָא,
כְּמָה דְּאַתָּה אָמַר (יִשְׁעְיָה מט, ג): יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֲרָא.

תָּאנִי רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאֵלִין עֶשְׂרִי
אַמִּירָן, אֶתְגְּלִיפּוּ כָּל פְּקוּדֵי
אוֹרֵייתָא, גְּזִירִין וְעוֹנָשִׁין, דְּכִיָּא
וּמִסָּאבָא, עֲנָפִין וְשָׂרָשִׁין, אֵילָנִין
וְנִטְיָעִין, שְׁמִיא וְאַרְעָא, יָמָא
וְתַהוֹמִי. דִּהָא אוֹרֵייתָא שְׁמָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי, מַה שְׁמָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְגְּלִיף בְּעֶשְׂרִי
אַמִּירָן, אוֹף אוֹרֵייתָא אֶתְגְּלִיפָא
בְּעֶשְׂרִי אַמִּירָן. אֵלִין עֶשְׂרִי אַמִּירָן
אֲנוּן שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח (יִשְׁעְיָה סא, י): שׁוֹשׁ
אֲשִׁישׁ בַּה' תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי וְגו',

דְּצִיּוֹן, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְאַחֲדָא לְיִשְׂרָאֵל, בְּחֲדוּתָא יְתִיר
מִכָּלָא, דְּכְתִיב (ישעיה לה, י) : וּפְדוּיֵי יִי
יִשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרָנָה וְגו', וּפְדוּיֵי
יִי יִשְׁבוּן, הָא חֲד. וּבָאוּ צִיּוֹן
בְּרָנָה, הָא תִּירִי. וְשִׁמְחַת עוֹלָם עַל
רֵאשִׁים, הָא תִּלַּת. שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה
יִשְׁיגוּ, הָא אַרְבַּע. לְקַבְּלִיהוֹן
דְּאַרְבַּע זְמָנִין דְּאַתְּפִּזְרוּ יִשְׂרָאֵל
בִּינֵי עַמִּמָּיָא. וּכְדִין כְּתִיב (ישעיה יב,
ד) : וְאַמְרָתֶם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לִי
קָרְאוּ בְּשִׁמוֹ וְגו'.

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה (שְׁמוֹת כ, א). כָּל הַדְּבָרִים, כָּלְלָא
דָּא הוּא כָּלְלָא דְכָלָא, כָּלְלָא
דְּלַעִילָא וְתַתָּא.

אֲנָכִי, רָזָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה, בְּרָזָא
דְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא יְהו"ו. אֲנָכִי,
אַתְּגִלְיָא וְאַתְּגִנִּיז. אַתְּגִלְיָא בְּרָזָא
קִדִּישָׁא דְכִרְסִיָּא, דְּסִיְהָרָא קִיִּימָא
בְּשִׁלְיָמוֹ כְּחֲדָא, כַּד שְׁמָשָׁא שְׁלִטָא,
וְסִיְהָרָא אַתְּנֵהִירָת, וְלִית לָהּ
שְׁבָחָא, בַּר שְׁבָחָא

זְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל מֵעַמִּין
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת,
דְּחֲדוּתָא וְתַפְנוּקָא דְלַהוֹן בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, דְּכְתִיב שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בֵּיִי.
צִיּוֹן דְּאָמַר בֵּיִי, אֲמָאִי כְתִיב
בְּאַלְהֵי. אֱלֹא הָכִי אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, אִי
בְּרַחֲמֵי אֲתִי עֲלָנָא, שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ
בֵּיִי. אִי בְּדִינָא, תְּגַל נִפְשִׁי בְּאַלְהֵי.

מָאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּאֵלִין בִּיה
אַתְּגִלִּיפּוּ, דְּכְתִיב (שם) : כִּי הִלְבִּישְׁנִי
בְּגָדֵי יֶשַׁע. מַהוּ בְּגָדֵי יֶשַׁע. גְּוֹוִנִין
דְּאַתְּגִלִּיפּוּ לְאַסְתַּכְּלָא בִּיה. כְּמָה
דְּאַתְּ אָמַר, (שְׁמוּאֵל ב' כב, מב) : יִשְׁעוּ
וְגו' אֵל יִי. יֶשַׁע אֲסַתְּכְלוּתָא הוּא.
מֵאן דְּבַעֲי לְאַסְתַּכְּלָא בִּי, בְּגוֹוִנִין
דִּילִי יִסְתַּכַּל. מָאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם
דְּכְתִיב (ישעיה סא, י) : מַעִיל צְדָקָה
יַעֲטֵנִי, צְדָקָה מִמֶּשׁ, דְּגוֹוִנִין בִּיה
אַתְּגִלִּיפּוּ. כְּחֲתָן יִכְהֵן פָּאֵר, הָא
גְּוֹוִנָא חֲד. וְכַכְּלָה תַּעֲדָה כְּלִיָּהּ, הָא
גְּוֹוִנָא אַחְרָא. וְכַד גְּוֹוִנִין מִתְּחַבְּרִין,
בִּיה שְׁעֵתָא אַתְּחַזִּיין, וְכַלְהוּ
תְּאִיבִין לְאַחֲזָאָה, וְלְאַסְתַּכְּלָא בִּיה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בֵּיִי,
תִּרִין חֲדוּוֹן. בֵּיִי : בְּרַחֲמֵי. תְּגַל
נִפְשִׁי, הָא בְּדִינָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
בְּכָלָא חֲדוּהָ עַל חֲדוּהָ. וְחֲדוּהָ

[יתרו צא.]

(יום חמישי ; שמות שלז-שלח)

דנהורא דנהיר עלה.

אנכי, באשלמות רזין דשלימו
דכורסייא לתתא, ואסתלקו חיון
קדישין, ואיהי אתתקנת בתקונהא.
וכד איהי שפירא בחיזו, ובעלה
אתי לגבהא, כדין אקרי אנכי.

אנכי, רזא דכלא פחדא, בכללא
דכל אתוון, בשבילי אורייתא,
דנפקו מגו רזא עלאה, בהאי אנכי,
תליין רזין עלאין ותתאין. אנכי,
רזא למיהב אגר טב לצדיקיא,
דקא מחפן ליה ונטרי פקודי
אורייתא, בהאי, אית לון בטחונא
כדקא חזי לעלמא דאתי, וסימניך
(בראשית מא, מד) : אני פרעה.

אנכי ולא יהיה לך, אתמר ברזא
דאורייתא, ודא איהו זכור ושמו.
אנכי, רזא סתימא וגניז, בכל אנון
דרגין דעלמא עלאה, בכללא חדא.
וכיון דאתמר אנכי, אתחבר כלא
פחדא, ברזא חדא.

אנכי, רזא דתרין פרסוון. אני יי
דכורסייא אחרא.

אנכי, דקא אתדכי מקדשא,
ונוכראה לא אתקרב בהדיה,
ומקדשא נהיר בלחודוי, דקא
אתבטל בהדיא שעתיא יצר הרע
מעלמא, וקודשא בריך הוא
אסתלק ביקריה בלחודוי, וכדין
אתמר אנכי יי אלהיך, רזא שלים,
בשמא קדישא. א' : ליחדא רזא
דשמא קדישא בדרגוי, למיהוי חד.
בגין דרזא דיליה איהו ו'. נ' : רזא
למדחל מקודשא בריך הוא,
ולמנדע דאית דין ואית דיין, ואית
אגר טב לצדיקיא ופורענות
לרשיעיא, בגין דרזא דיליה ה'
תתאה.

כ' : לקדשא שמא קדישא בכל
יומא, לאתקדשא בדרגין קדישין,
ולצלאה צלותא לגביה בכל זמנא,
לאסתלקא פתרא עלאה, רזא
דכורסייא עלאה, על גבי חיוון
עלאין, כדקא יאות, ורזא דיליה ה'
עלאה. י' : לאשתדלא באורייתא
יממא ולילי, ולמגזר גזירו, ברזא
לתמניא יומין, ולקדשא בכרא.
ולאנחא תפילין וציצית ומזוזה.
ולממסר נפשא לגבי קודשא בריך
הוא, ולא תדבקא ביה. אלין אנון
תריסר פקודין עלאין, דכלילין

אֲחֵרֵינִין, דְּאֲנוּן פְּקוּדֵי שְׁמוֹר.
וּבְאֵלִין תְּרִיסָר, תְּלִיין תְּלַת מָאָה
וְחֻמְשִׁין וְתְלַת פְּקוּדֵי דְשְׁמוֹר
אֲחֵרֵינִין, דְּכִלְיָן בְּאֵלִין תְּרִיסָר,
וְרָזָא דָּא אֲנָכִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תּוּ תַּנִּינָן, אֲנָכִי
כָּלְלָא דְעִילָא וְתַתָּא, כָּלְלָא דְעִלָּאִין
וְתַתָּאִין, כָּלְלָא דְחִיוֹן קְדִישִׁין,
דְּכִלְיָן בִּיה, כָּלָא הוּא בְּרָזָא
דְּאֲנָכִי. לֹא יִהְיֶה לָּךְ לְתַתָּא, רָזָא
דְּתְרִיסָר חִיוֹן תַּתָּאִין.

לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל. פֶּסְלוֹ מִהֵוּא
אַתָּר עֲלָאָה, מִהֵוּא אַתָּר קְדִישָׁא.
פֶּסֶל. פְּסוּלַת דְּקְדוּשָׁא דְאִיהוּ רָזָא
דְּטַעֲוָא אַחְרָא. וְרָזָא דָּא, כְּמָה דְאַתָּ
אָמַר (יחזקאל א, ד) : וְאָרָא וְהִנֵּה רוּחַ
סַעְרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן וְגו'. וְכָל
תְּמוּנָה הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שם) : וְאִשׁ
מִתְּלַקְחָת. כִּי אֲנָכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ, בְּגִין
לְאַתְעָרָא לְבָא לְגַבִּי עֵילָא, וְלֹא
לְנַחֲתָא לְתַתָּא וְלֹא לְמַקְרַב לְתַרַע
בֵּיתָא. אֵל קָנָא, דְּקָנָאָה אִיהוּ
בְּהֵוּא אַתָּר.

וְרָזָא דָּא (משלי ל, כא) : תַּחַת שְׁלוֹשׁ
רְגָזָה אֶרֶץ. וְאִיהוּ לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ,
חַד. פֶּסֶל, תְּרִין. וְכָל תְּמוּנָה, תְּלַת.
וְאַרְץ דָּא, עַל דָּא

רל"ו פְּקוּדֵינִין אֲחֵרֵינִין דְּאֲנוּן בְּרָזָא
דְּאֲנָכִי, כָּלְלָא דְזָכוֹר. וְאַתָּה דָּא, לֹא
אַתְחַלֵּף בְּאַתָּר אַחְרָא דָּא, בְּגִין
דְּאִיהִי י', רָזָא עֲלָאָה, כָּלְלָא
דְּאוּרִייתָא, וּבְאֵלִין תְּרִיסָר, אִית
תְּרִיסָר מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, דְּתְלִיין
מְנִיָּהוּ, וְחַד דְּשִׁלְטָא לְמַהוּי
תְּלִיסָר.

לֹא יִהְיֶה לָּךְ, רָזָא דְשְׁמוֹר, בְּתְלַת
מָאָה וְשִׁתִּין וְחֻמְשִׁין פְּקוּדֵי
אוּרִייתָא. ל': רָזָא דְלֹא לְמִיָּהֵב יָקָר
וְרַבּוֹ לְאַלְהָא אַחְרָא. ל': מְגִדְלָא
דְּפֶרַח וְסָלִיק בְּאוּרָא, דְלֹא יִסְטִי
לְבָא, לְמַבְנֵי לָהּ לְאַלְהָא אַחְרָא,
כְּמָה דְאִית רָזָא, דְּבוּנָא מְגִדְלָא.
ל': דְלֹא לְמַפְנֵי בְּדִיוֹקְנָא דְעִבּוּדָה
זָרָה, דְלֹא לְהִרְהָרָא אַבְתְּרָהָא, דְלֹא
לְסַגָּדָא, וְלֹא לְאַכְפִּיָּא גְרַמִּיָּה
לְאַלְהָא אַחְרָא.

א': דְלֹא לְחַלְפָּא יְחוּדָא דְמָרִיָּה,
בְּגִין טַעֲוֹן אֲחֵרֵינִין. א': דְלֹא
לְהִרְהָרָא דְאִית אֱלֹהָא אַחְרָא בַּר
מְנִיָּה. א': דְלֹא לְמַסְטִי בְּתַר בִּידִין
וְדְכוּרוֹ, בְּרָזָא דְדִיוֹקְנָא דְאָדָם, וְלֹא
בְּדִיוֹקְנָא אַחְרָא. א': דְלֹא לְמַשְׁאֵל
מִן מַתִּיָּא, וְלֹא לְמַעַבַּד חֲרָשִׁין.
א': דְלֹא יוֹמֵי בְּפוּמוֹי, בְּשִׁמָּא
דְּאַלְהָא אַחְרָא. עַד הָכָא תְּרִיסָר

[יתרו צא:]

(יום ששי ; שמות שלט-שמ)

אתרגיזת.

(שמות כ, ד) פֶּקֶד עֹן אֶבֶת עַל בָּנִים עַל
שְׁלֵשִׁים וְעַל רַבְעִים. אֲלֵנָּה חֲדָא,
דְּאִינְצִיב חֲדָא וְתָרִין זְמָנִין וְתִלְתָּ
זְמָנִין וְאַרְבַּע זְמָנִין, וְאַתְּפֶקֶד עַל
חֻבֵּי קַדְמָאִי, אָב וּבֶן. שְׁלִישִׁי
וּרְבִיעִי חֵד הוּא כַּד לֹא אֶתְתַּקֵּן,
וְלֹא חֲיִישׁ לְאַתְתַּקְנָא, וְכֵן בְּהַפּוּכָא
דְּדָא, לְאִילָנָא דְּאִיהוּ אֶתְתַּקֵּן כַּדְקָא
חֲזִי, וְקָאִים עַל קִיּוּמִיהּ וְעוֹשֶׂה
חֶסֶד וְגו'.

לֹא תֵשָׂא, רָזָא דָּא הָא אוּקְמוּהָ
חֲבֵרִיָּא. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
כַּד שְׁתִּיל עַלְמָא, אֶטְבַּע גּוֹ תְּהוּמִי,
צְרוּרָא חֲדָא, חֲקִיקָא בְּשִׁמָּא
קַדִּישָׁא, וְאַטְבַּע לָהּ לְגוֹ תְּהוּמָא.
וְכַד מֵיָא בָּעָאן לְסַלְקָא, חֲמָאן רָזָא
דְּשִׁמָּא קַדִּישָׁא, חֲקִיקָא עַל הָהוּא
צְרוּרָא, וְתִיבִין וּמִשְׁתַּקְעִין, וְהִדְרִין
לְאַחֲרָא, וְשִׁמָּא דָּא קִיָּמָא עַד
יוֹמָא דָּא גּוֹ תְּהוּמָא.

וּבְשַׁעֲתָא דְּאוּמִין בְּנֵי נָשָׂא עַל
קָשׁוּט, בְּקִיּוּמָא דְּקָשׁוּט, הָהוּא
צְרוּרָא סַלְקָא, וּמִקְבֵּלָא הָהוּא
אוּמָאָה, וְאַהֲדָר וְאַתְקִיִּים עַל
תְּהוּמָא, וְעַלְמָא אֶתְקִיִּים, וְהָהוּא
אוּמָאָה דְּקָשׁוּט קִיִּים עַלְמָא.

וּבְשַׁעֲתָא דְּאוּמוֹ בְּנֵי נָשָׂא אוּמָאָה
לְשַׁקָּרָא, הָהוּא צְרוּרָא סַלְקָא
לְקַבֵּלָא לָהּ לְהֵיכַל אוּמָאָה, כִּיּוֹן
דְּחֲזִי דְּאִיהוּ דְּשַׁקָּרָא. כַּדִּין הָהוּא
צְרוּרָא דְּהוּא סַלִּיק, תָּב לְאַחֲרָא,
וּמִיָּין אֲזִלִּין וְשִׁטִּין, וְאַתְּוּן דְּהָהוּא
צְרוּרָא, פֶּרַחֲן גּוֹ תְּהוּמִי, וְאַתְּבַדְרִין,
וּבָעָאן מֵיָא לְסַלְקָא לְחַפִּיָּא עַלְמָא,
וְלֹאֲהֲדָרָא לִיָּה כַּמְלָקָדְמִין.

עַד דְּזְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְחַד
מְמָנָא, יַעֲזִרְיָא"ל, דִּי מְמָנָא עַל
שְׂבָעִין מִפְתָּחִין בְּרָזָא דְּשִׁמָּא
קַדִּישָׁא, וְעָאֵל לְגַבִּיָּה דְּהָהוּא
צְרוּרָא, וְחֲקִיקָא בִּיָּה אֶתְוּן
כַּמְלָקָדְמִין, וּכְדִין אֶתְקִיִּים עַלְמָא,
וְאַהֲדָרוֹ מִיָּין לְדוּכְתִּיָּהוּ. וְעַל דָּא
כְּתִיב לֹא תֵשָׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ
לְשׁוֹא.

נָדָר אִיהוּ לְעִילָא, וְאֲנוּן חַיִּי מְלָכָא,
רָזָא דְרַמ"ח שְׁיִיפִין, וְתַרְסֵר
קְטִירִין, כְּחוּשְׁבֵּן וְנֶגְד"ר. וְעַל דָּא
חֲמִיר מְשֻׁבְּעָה. חַיִּי דְמְלָכָא אֲלִין,
דִּיהִיב חַיִּין לְכָל אֲלִין שְׁיִיפִין,
וְאֶקְרוּן הָכִי בְּגִין אֲנוּן חַיִּין, וְאֲנוּן
חַיִּין נַחְתִּין מְעִילָא לְתַתָּא. לְהֵהוּא
מְקוּרָא דְחַיִּין. וּמֵהֵהוּא מְקוּרָא
נַחְתִּין לְתַתָּא, לְכָל אֲנוּן שְׁיִיפִין.

שְׁבֻעָה לְקַיִמָּא דְרָגָא דְלְתַתָּא, רָזָא
דְשָׁמָא קַדִּישָׁא. וְדָא אֶקְרִי מֶלֶךְ
עֲצָמוֹ, דְרוּחָא עֲלָאָה וְגוֹפָא דִילִיָּה,
לְמִשְׁרֵי בְּגוּיָה, וּלְדִיִּירָא בִיָּה,
בְּרוּחָא דְשֹׁאֲרֵי גוֹ גּוֹפָא. וְעַל דָּא
אֶקְרִי מֶלֶךְ עֲצָמוֹ דְרוּחָא עֲלָאָה
תְּאִיבָה דִילִיָּה לְמִשְׁרֵי בְּגוּיָה עֲצָמוֹ
דֵּהֵהוּא דְסִתִּיר לְעִילָא. וּבְגִין כֶּךָ,
מֵאֵן דְאֹמִי בְּקִשׁוּט, הוּא מְקַיֵּים
לְהֵהוּא אֲתֵר, וְכֹד קֵאִי הָאִי אֲתֵר
מְקַיֵּים, מְקַיֵּים כָּל עֲלָמָא. נָדָר שְׁרִיָּא
עַל כָּלָא, עַל מִצְוָה, וְעַל רְשׁוּתָא
דְלָאוּ הָכִי בְשֻׁבְּעָה, וְהָכִי אוּקְמוּהָ
חֲבַרְיָא (עַד כָּאן רַעֲיָא מְהִימָנָא).

רַעֲיָא מְהִימָנָא: פְּקוּדָא י"ב, לְאֹמָאָה
בְּשִׁמְיָהּ בְּאַרְחָ קִשׁוּט. וּמֵאֵן דְאֹמִי
שְׁבֻעָה, הוּא כָּלִיל גְּרַמִּיָּה, בְּאֲנוּן
ז' דְרָגִין עֲלָאִין, דְשָׁמָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֲתַכְלִיל בְּהוּ. וְהָא שִׁיתָא
אֲנוּן. הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ דְאֹמִי אֹמָאָה
דְקִשׁוּט עַל פִּי בֵּית דִין, כָּלִיל
גְּרַמִּיָּה בְּהוּ, וְהוּא שְׁבִיעָאָה,
לְקַיִמָּא שָׁמָא קַדִּישָׁא בְּדוּכְתִּיָּה.
וְעַל דָּא כְּתִיב (דְּבָרִים ו', ג'): וּבִשְׁמוֹ
תִּשָּׁבַע. וּמֵאֵן דְאֹמִי אֹמָאָה
לְמַגְנָא וּלְשִׁקְרָא, גָּרִים לְהֵהוּא אֲתֵר
דְלָא יִתְקַיֵּים בְּדוּכְתִּיָּה.

אֹמָאָה לְקַיִמָּא פְּקוּדָא דְמֵאֲרִיָּה,
דָּא אִיהוּ שְׁבֻעָה דְקִשׁוּט, כֹּד
הֵהוּא יֵצֵר הָרַע מְקַטְרֵג לְבַר נֶשׁ,
וּמִפְתָּה לִיָּה לְמַעַבְרָא עַל פְּקוּדָא
דְמֵאֲרִיָּה. דָּא אִיהוּ אֹמָאָה
דְמֵאֲרִיָּה אֲשֶׁתִּבַּח בִּיָּה, וְאַצְטְרִיךְ
לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאֹמָאָה בְּמֵאֲרִיָּה עַל
דָּא, וְאִיהוּ שְׁבַחָא דִילִיָּה. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא מְשִׁתְּבַח בִּיָּה. כְּגוֹן בּוֹעֵז,
דְכְּתִיב (רוּת ג', יג): חַי יִי שְׁכָבִי עַד
הַבֶּקֶר. הָא יֵצֵר הָרַע הָוָה מְקַטְרֵג
לִיָּה, וְאֹמִי עַל דָּא.

[יתרו צב.]

(שַׁבַּת-קֹדֶשׁ; שְׁמוֹת שְׁמַא-שְׁמַב)

זהר: זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקֹדֶשׁוֹ
(שְׁמוֹת כ, ז). דָּא אִיהוּ רְזָא דְבְרִית
קְדִישָׁא. וּבִגִּין דְּבִהֲאִי בְרִית קְיִימִין
כָּל מְקוֹרִין דְּשִׁיפִי גּוֹפָא, וְאִיהוּ
כָּלִל כָּלָא. כְּגֻוְנָא, דָּא שַׁבַּת אִיהוּ
כָּלִלָא דְאֹרִייתָא, וְכָל רְזִין
דְאֹרִייתָא בִּיה תְּלִיין, וְקִיּוּמָא
דְשַׁבַּת, כְּקִיּוּמָא דְכָל אֹרִייתָא,
מֵאן דְּנָטִיר שַׁבַּת, כְּאִילוּ נָטִיר
אֹרִייתָא כָּלָא.

רַעֲיָא מְהִימְנָא: פְּקוּדָא כ"ד, לְמַהוּי
דְּכִיר יוֹם הַשַּׁבָּת, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקֹדֶשׁוֹ. רְזָא
דְשַׁבַּת, הָא אֻקְיָמָנָא בְּכָל אֲנוּן
דְּוִכְתִּי, יוּמָא דְּוִכְרָנָא דְנִיִּיחָא
דְּעֻלְמָא וְאִיהוּ כָּלִלָא דְאֹרִייתָא.
וּמֵאן דְּנָטִיר שַׁבַּת, כְּאִילוּ נָטִיר
אֹרִייתָא כָּלָא. וְהָא אֲתַמַּר, דְּוִכְרָנָא
דְשַׁבַּת, לְקֹדֶשׁא לִיה בְּכָל זִינֵי
קְדוּשִׁין. מֵאן דְּאֲדַכֵּר לְמַלְכָּא,
אֲצַטְרִיךְ לְבָרְכָא לִיה, מֵאן דְּאֲדַכֵּר
שַׁבַּת, צָרִיךְ לְקֹדֶשׁא לִיה, וְהָא
אֲתַמַּר.

זְכוֹר לְדְכוּרָא אִיהוּ, שְׁמוֹר אִיהוּ
לְנוֹקְבָא. יוֹם שַׁבַּת, רְזָא דְכָל
מְהִימְנוּתָא, דְּתִלְיָא מְרִישָׁא עֲלָאָה,
עַד סוּפָא דְכָל דְרָגִין, שַׁבַּת אִיהוּ
כָּלָא.

תִּלְת דְרָגִין אֲנוּן, וְכִלְהוּ אֲקֶרוּן
שַׁבַּת. שַׁבַּת עֲלָאָה. שַׁבַּת דִּיּוּמָא.
שַׁבַּת דְּלִילְיָא.

וְכִלְהוּ חַד וְאֲקָרִי כָּלָא שַׁבַּת. וְכָל
חַד, כִּד אִיהוּ שְׁלֻטָא, נָטִיל
לְחֻבְרוּי, וְזִמִּין לוֹן בְּהִדִּיה, בְּהִהוּא
שׁוּלְטָנוּ דִּילִיה. וְכִד הָאִי אֲתִי
לְעֻלְמָא, כִּלְהוּ אֲתִיין וְזִמִּינִין
בְּהִדִּיה.

כִּד אֲתִי לִילְיָא, זִמִּין בְּהִדִּיה לְשַׁבַּת
דִּימָמָא, וְזִמִּין לִיה בְּהִיכְלִיה,
וְאֲתַטְמַר בְּהִדִּיה. כִּיּוֹן דְּהָאִי אֲתִיָּא,
שַׁבַּת עֲלָאָה אֲתַמְשֵׁךְ עֲלִיה, וְכִלְהוּ
גְּנִיזִין בְּהִיכְלָא דְלִילְיָא, וּבִגִּין דָּא
סְעוּדָתָא דְלִילְיָא חָמוּר כְּדְבִימָמָא.

כִּד אֲתִי יִמָּמָא, זִמִּין בְּהִדִּיה לְתִרִין
אֲלִין אַחֲרָנִין, דְּרָגָא עֲלָאָה וְדְרָגָא
תַּתָּאָה, דָּא דְאַנְהִיר לִיה, וְדָא
דְאַתְנָהִיר מְנִיה. וְכָלָא כְּחָדָא אֲקָרִי

א' נפיק ונציץ, ועאל באַת ו',
 ונהרין תרווייהו, בתרין גוונין,
 ואנון תרין שמֶהן, חד אקרי
 יהו"ה, וחד אקרי א"ל, ונהרין
 כחדא. ה' נפיק ונציץ, ועאל באַת
 ה' ונהרין תרווייהו בתרין גוונין,
 ואנון תרין שמֶהן, חד אקרי יהו"ה
 רזא דאֵלהי"ם. וחד אקרי אֵלהים.
 ונהרין כחדא. י' עאל ביי', ונהרין
 ונציצין כחדא, ועאלו דא בדא,
 ונהרין תרווייהו, גליפין מחקֶקן
 כחדא, ואנון זקפן רישא, נהירין
 מנציצין ענפין סלקין מהאי סטרא,
 ומהאי סטרא, ואנון חד סרי
 ענפין.

ואלין תרין אתוון דנהרין, מתחבֶקן
 דא בדא, אנון יהו"ה יהו"ה
 מצפ"ץ מצפ"ץ, ברזא דתליסר
 מכילן דרחמי. ואלין תרין אתוון,
 כד עאלין דא בדא, וכד מתחבֶקן
 דא בדא, זקפין רישא, ונהרין
 ומנציצין על כלא, באנון חד סרי
 ענפין, דנפקין בכל סטר.

שַׁבַּת, וְשִׁלְטִין בְּיוֹמָא דְשַׁבַּת. וְאֵלִין
 תַּלְתָּ דְרָגִין, אָנוּן כָּלְלָא וְרָזָא דְכָל
 אוֹרֵייתָא, תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, נְבִיאִים
 וּכְתוּבִים. מֵאן דְנָטִיר שַׁבַּת, נָטִיר
 אוֹרֵייתָא כָּלָא.

תרין מרגלן אנון, וחד סיכתא
 בהדייהו בגווייהו, דקאים בין האי
 ובין האי. מרגלא עלאה לית ביה
 גוון, לית ביה חיזו באַתגליא.

האי מרגלא, כד שארי לאַתגליא,
 נהרין ז' אתוון גליפין, בלטין
 ונציצין ובקעין בקיעין וקסטירין,
 ונהרין כל חד וחד. ואנון ז' אתוון,
 אנון תרין שמֶהן מחקֶקין בההוא
 מרגלא. וביומא דשַׁבַּת, נציצין
 ונהרין, ופתחין פתחין, ונפקי
 ושלטי. ואנון אהי"ה יה"ו,
 מתנציצי אתוון, ובנציצו דלהון,
 עאלין דא בדא, ונהרין דא בדא.

וכד עאלין דא בדא, נהרין דא מגו
 דא, בתרין גוונין. חד גוון חוור,
 וחד גוון סומק. ומאנון תרין גוונין
 אתעבידו תרין שמֶהן אחרנין, עד
 דסלקין אתוון לשבע שמֶהן.

יט מנחם אב

ובזמנא דאלין עאלין להיכלא, שכינתא אוליפת זכו עלייהו, ואמרת רבון עלמא, הא אלין מארי דקומה דקא סגדין בצלותא לגבך ארבע זמנין, בתלת קדמאין תרי, ובתלת בתראין תרי, לקבל ארבע אתוון דילך, וזקפין ארבע זקיפות בהון לארבע אתוון דילי דאנון אדנ"י, לסלקא ארבע דאנון [לז]. אדנ"י, בארבע דאנון יהו"ה, וצריך למכרע בכלהו, בח"י חולייין, דאנון לקבל תמני סרי ברכאן, דכלילן בח"י עלמין, ודא איהו דתקיננו מארי מתניתין, עד דיתפקו כל חוליות שבשדרה, ושדרה איהו לולב, אם נפרצו עליו פסול.

כגוונא דא צריך דלא יפסיק בתמני סרי ברכאן דצלותא, דאנון לקבל ח"י נענועין דלולב.

כמה דאוקמוהו מארי מתניתין, אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק, בגין דח"י עלמין איהו דאחיד בין יהו"ה אדנ"י, כגוונא דא יאהדונה"י, דסליק לחשבן אמ"ן, ובגין דא אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק, כשהוא כורע בברוך, ומה דאתמר אבל עקרב פוסק, בגין דהא אוקמוהו (ויקרא יח, ה): וחי בהם, ולא שימות בהם.

ועוד כל הכורע כורע בברוך, הא אוקמוהו דצריך לכלול ביה עשר ספירן, דאנון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאנון כ' מן ברוך פתר, ר' ראשית חכמה, ב' תרין ה"י"ן שכינתא עלאה ותתאה, ו' שית ספירן, הא עשר, ובגיניה אתמר (בראשית יד, כ): וברוך א"ל עליון וגומר, ויתן לו מעשר מכל, יוסף בגין דזכה לצדיק ח"י עלמין,

דְּבִיָּה צָרִיךְ לְמַסְגֵּד בְּכָל סְפִירָן לְגַבֵּי שְׂכִינְתָּא, זָכָה לְהָאִי חֲלָמָא,
הָדָא הוּא דְכָתִיב (שם לז, ט): וְהָיָה הַשֹּׁמֵשׁ וְהַיָּרֵחַ וְגוֹמֵר, וְנָבִיא
דְּסָלִיק לְהָאִי דְרָגָא, שְׂמֵשׁא וְסִיְהָרָא וְכַכְבֵּיא וּמִזְלֵי, כְּלָהוּ יְהִבִּין
בֵּיהּ נִבְיָעוּ בְּנִשְׁמָתִיהּ, וְרוּחַ דְּנִבּוּאָה לְאַתְנַפְּאָה מְכָלָהוּ, וְהָאִי אִיהוּ
מִשְׁתַּחֲוִים לִי, דְּמַכְלָהוּ נַחֲתָא לִיָּה נִבּוּאָה, וּמַכְלָהוּ אֶתְכַלִּילַת
נִשְׁמָתִיהּ, וְהָאִי אִיהוּ אֲגָרָא דְאַלִּין מְאִרֵי דְקוּמָה.

הָא אֲלִין נְפָקִין, הָא אַחֲרָנִין דְּפָקִין לְפִתְחָא, וְאַנּוּן מְאִרֵי דְרוּעִין,
וְאַמְרִין אַדְנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, מִיד עָאֲלִין נְטוּרֵי תְרַעִין, וְאַמְרִין רַבּוֹן
עֲלָמָא הָא מְאִרֵי דְרוּעִין קָא דְפָקִין לְפִתְחָא, קָלָא נְפִיק וְיִימָא, הָא
אַנּוּן מְאִרֵי דְרוּעִין בְּקִשּׁוּרָא דְתַפְלִין, וּבַעֲטִיפּוּ דְמַצּוּהָ, דְאַתְמַר
בְּהוּן וַיְשִׁימוּ עַל שְׁכָם שְׁנֵיהֶם, כְּגוּוּנָא דְשֵׁם וַיִּפֹּת, דְאַתְמַר בְּהוּן
(שם ט, כג): וַיִּקַּח שֵׁם וַיִּפֹּת אֶת הַשְּׂמָלָה וְגוֹמֵר, וְעֲרוֹת אֲבִיהֶם לֹא
רָאוּ, עָרוּהָ אִיהִי מִסְטָרָא דְחָם, וְדָא אִיהוּ יֵצֵר הָרַע, דְּמַחֲמָם גּוּפִיהָ
לְדַבֵּר עָרוּהָ, וְגַלִּי עָרִין בְּעֲלָמָא, דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְנַחֲשׁ הַקְדָּמוֹנִי,
דְאַתְמַר בֵּיהּ (שם ג, יד): אֲרוּרָא אַתָּה מְכָל הַבְּהֵמָה, וּבִגְדֵיךָ אִיהוּ
מִסְטָרוֹי, אָמַר (שם ט, כה): אֲרוּרָא כֹנֵעַן וְגוֹמֵר.

וְעוּד אֲלִין אַנּוּן מְאִרֵי מִתְנָן, דְּעַבְדִּין גְּמִילוֹת חֲסָדִים עִם שְׂכִינְתָּא
דְּאִיהִי עֲנִיא, דְאַנּוּן (דְּבָרִים טו, יא): פֶּתַח תִּפְתָּח, נָתַן תִּתֵּן (שם י), הַעֲנִיק
תַּעֲנִיק וְכוּ' (שם יד), עֲשֶׂרָה אַנּוּן, וְהָא אוּקְמוּהוּ חֲבָרִיא מְאִרֵי
מִתְנִיתִין.

כ מנחם אב

וְאֵלֵין אֲנוּן יְדֵי נְדִיבִים מְסֻטָּרָא דְאַבְהֶן, דְּאִתְמַר בְּהוּן (תְּהִלִּים מו, ו) :
נְדִיבֵי עַמִּים וְגוֹמֵר, יְדִין פְּתִיחֵן בְּוִתְרָנוּתָא לְגַבֵּי עֲנִיִּין, דְּאֲנוּן צַדִּיק
וְצַדִּיק, דְּגַמְלִין עֲמָהוּן בְּגִלּוּתָא גְּמִילוּת חֲסָדִים, בְּאוֹרֵייתָא
דְּאִתְיְהִיבַת מִימִינָא וּמִשְׁמָאלָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (שָׁם מו, ט) : יוֹמָם
יִצְוֶה יְהוָה חֲסִדּוֹ וּבִלְיִלָּהּ שִׁירָה עַמִּי, אוֹרֵייתָא דְבִכְתָּב וְאוֹרֵייתָא
דְּבַעַל פֶּה, דְּמִתְרוֹיִיחוֹ אִתְיְהִיבוּ, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (דְּבָרִים לג, ב) :
מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לָמוֹ.

וְעוֹד רַבּוּן עָלְמָא, קִבֵּל דּוֹרוּנָא דְלָהוּן, דְּאִיְהִי מִתְנָה טוֹבָה דְסֻלְקָא
עֲלִייהוּ, דְּאִתְמַר בָּהּ מִתְנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנָזִי וְשֹׁבֶת שְׁמָה,
אֵלֵין אֲנוּן דְּהוּוּ עֲבָדִין צַדִּיקָה עֲמָה, דְּאִיְהִי צ' תְּשַׁעִין אֲמִנִים, ד'
אַרְבַּע קְדוּשׁוֹת, ק' מָאָה בִּרְכָאן, ה' חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה.

מִיָּד וִיָּדֵי אָדָם (יחזקאל א ח) דְּאִינּוּן חֲסֵד וּגְבוּרָה, הוּוּ נִפְקִין מֵאָדָם
דְּאִיְהוּ עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, לְקַבְּלָא דּוֹרוּנָא דְלָהוּן, וְיִתְבִּין לִיָּה
לְמַלְכָא, דְּאֵלֵין דְּלֹא עֲבָדִין גְּמִילוּת חֲסָדִים עִם שְׂכִינְתִּיהָ בְּגִלּוּתָא,
וְאִינּוּן קִמְצָנִין לְגַבְיָהּ, דּוֹרוּנָא דְלָהוּן לְכָלכָּא אִתְמַסֵּר, וְדּוֹרוּנָא
דְשְׂכִינְתָא צָרִיךְ לְמַעַבְד בְּגִינָה מִתְהוּא חֲבִיב דְאִית לִיָּה, [לז:] כְּמָה
דְּאוּקְמוּהוּ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין, וְאַתְבָּת אֵת יְהוָה וְגוֹמֵר (דְּבָרִים ו, ה),
בְּתִהוּא דְאִיְהוּ חֲבִיב עֲלֶךְ.

בְּתִהוּא זְמָנָא כְּמָה חִיוּוֹן פְּתִיחִין יְדִייהוּ, דְּאִתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א, ח) :
וִיָּדֵי אָדָם מִתְחַת פְּנִפִּיָּהֶם, יְהִיבֵי דּוֹרוּנָא לְנִשְׁמָתָא דְתִהוּא בֵּר נֶשׁ,
מִכְּמָה מִתְנָן טָבִין, מִכְּמָה דְרָגִין דְּנִבּוּאָה, וְעַל כִּלְהוּ יְהִיבַת לִיָּה

שְׂכִינְתָא מִתְנָן, דְּאִתְמַר בָּהּ יִשְׁמַח מֹשֶׁה בְּמִתְנַת חֵלְקוֹ, בְּגִין (קִהְלֶת ג, יג) : דְּמִתַּת אֱלֹהִי"ם הִיא, וְהָהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תְּהֵלִים קמח, טז) : פּוֹתַח אֶת יָדָיו וְכו', יְהִיב לֵיהּ כַּמָּה מִתְנָן טָבִין, וּפְרָנְסָה לְנִשְׁמָתִיהּ וּלְגוּפִיהּ, וְכִלְהוּ דְּעָא לִין, כַּד נִפְקִין מִבֵּי מַלְכָּא, יְהִיבִין תְּלַת פְּסִיעֵן לְאַחוּרָא, דְּלֹא חֲזָרִין כְּתַפִּיּהוּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלִית דּוּרוּנָא חֲבִיבָא קָדָם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדוּרוּנָא דְּשְׂכִינְתָּא.

זָכָאִין אֲנוּן דְּרוּעִין דְּסֻלְקִין לָהּ לְגַבִּיהּ, תְּפֻלִּין עַל יְדֵיהּ וְעַל רִישֵׁיהּ, זָכָאִין אֲנוּן רַגְלִין וְגוּפָא וְיָדִין וְכָל אֶבֶר וְאֶבֶר, דְּבִיהּ סֻלִּיק דּוּרוּנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלִית דּוּרוּנָא חֲבִיבָא קָדָם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדוּרוּנָא דְּשְׂכִינְתָּא, זָכָאִיהּ אִיהוּ אֶבֶר דְּעָבִיד בֵּיהּ מְצוּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבִגִּינָה נְחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשִׁרְיָא בְּכָל אֶבֶר דִּילֵיהּ, וְעַל הָאֵי בַר נֶשׁ מִכְרִיזִין לְעִילָא, הָבוּ יָקָר לְדִיוֹקְנָא דְּמַלְכָּא.

בְּרִישׁ הוֹרְמָנוּ דְּמַלְכָּא, בּוֹצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא, לָא חוּוֹר וְלֹא סוּמָק וְלֹא יְרוּק וְלֹא אוֹפֶם כָּלֵל. וְהָאֵי בּוֹצִינָא אִיהוּ קוֹ הַמָּדָה, דְּאִיהוּ אֶתְלַבֵּשׁ בְּאַוִּירָא, וְכַד אִיהִי בְּאַוִּירָא. אִיהִי סְתִימָא וְלֹא אֶתְחַזְזִיָּא כָּלֵל, וְכַד אֶתְפַּשְׁטַת לְאַתְגְּלִיָּא, נִפְיָק מֵהָאֵי אֲוִירָא נְקוּדָה חֲדָא, וּמָה דְּאֶשְׁתָּאֵר אִיהוּ אוֹר, וְהָאֵי אִיהוּ אוֹר קַדְמָאָה דְּעוֹבְדָא דְּבִרְאשִׁית, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב (בְּרֵאשִׁית א, ג) : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם יְהִי אוֹר, יְהִי י' אֲוִיר, וְרָזָא דָּא לְחַפְיָמִי לְבָא אֶתְמַסֵּר.

כא מנחם אב

וְהָאֵי נְקוּדָה בְּתַר דְּאַתְפָּשֵׁט מֵהָאֵי אֹר, אֶתְלַבֵּשֶׁת בְּגוּוֹנִין אַרְבַּע
בְּהִיכְלָא עֲלָאָה, וּמָאֵי אִיהִי בַּעֲלָהּ אֶתְמַר (מְשַׁלֵּי כד, ג) : בְּחֻכְמָה יִבְנֶה
בֵּית.

וְרָזָא דְהָאֵי נְקוּדָה אִיהִי מְדִיד חֲמֵשׁ גּוּוֹנִין, וְעֲלִיָּהּ אֶתְמַר (יִשְׁעִיָּה מ,
יב) : מִי מִדָּד בְּשַׁעֲלוּ מִים וְדָא אָ, וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּכְנֵן וְדָא אָ, וְכָל
בְּשַׁלְיֵשׁ עֶפֶר הָאָרֶץ וְדָא אָ, וְשָׁקֶל בַּפֶּלֶס הָרִים וְדָא אָ, וּגְבָעוֹת
בְּמֵאזְנִים וְדָא אָ, דָּא סָלִיק בְּאִוִּירָא, וְדָא אָזִיל לְצַפּוֹנָא, וְדָא
לְדִרוּמָא, הֵדָּא הוּא דְכָתִיב (קֹהֶלֶת א, ו) : הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם וְסוּבָב אֶל
צָפוֹן, תִּרְיֵן אַחֲרָנִין סוּבָב סוּבָב לְגַבֵּי מִזְרַח וּמַעֲרָב, דְּאֲנוּן כִּלְהוּ
נְקוּדֵי כְּגִלֵּי יִמָּא, דָּא סָלִיק וְדָא נְחִית.

וְאֲנוּן כְּחוּטָא חוּוּרָא דְעֵינָא, דְּאִיהוּ אֶסְחָר עֵינָא, וּכְחוּטָא יְרוּקָא
וְאוּפְכָמָא וְסוּמְקָא וְתַכְלָא, אֵלִין גִּלְגָּלִין כִּלְהוּ סְחָרִין לְהֵהוּא נְקוּדָה,
וְאִיהִי מְדָה לְכִלְהוּ. אִיהִי בְּאַרְבַּע, וְסָלְקָא בְּעֶשֶׂר, וְרָזָא דְמִלָּה
יְהו"ה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, אֵלִין אֲנוּן אַרְבַּע גּוּוֹנִין דְּסָלְקִין
בְּעֶשֶׂר, וְאֲנוּן כִּלְהוּ לְהַבִּיּוֹת אֲשִׁיּוֹת, וְעֲלִיָּהּ אֶתְמַר (דְּבָרִים ד, כד) : כִּי
יְהו"ה אֱלֹהֵי"ךְ אֵשׁ אֹכֶלֶת הוּא.

שְׁבַע אֲנוּן מֵהָאֵי עֶשֶׂר, וְאֲנוּן לְקַבֵּל שְׁבַעָה רְקִיעִין, וְאֲנוּן שְׁבַע
סְפִירָאן, וּבֵין כָּל חַד וְחַד חֲמֵשׁ מֵאָה שְׁנִין, וְהָכִי פּוֹתִיָּא דְכָל
רְקִיעָא וְרְקִיעָא חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁנִין עַד דְּסָלְקִין כִּלְהוּ לְמִדָּה יְדִיעָא
דְּאִיהִי נְקוּדָה חֲדָא, לְחֻשְׁבָּן יְדִיעָא, וְהָכִי אִיהוּ רָזָא דְחוּשְׁבָּנָא

כְּגוּוֹנָא דָּא תִּשְׁע נְקוּדֵין אֲנוּן לְכָל סֵטֶר, דְּאַתְכִּלִּילָן בְּנְקוּדָה
דְּחִלָּל דִּילָהּ, וּבְגִינָה אֶתְמַר (שְׁמוֹת לא, יד) : מִחֲלָלֶיהָ מוֹת יוֹמָת וְכו'.

קָם הָהוּא סָבָא וְאָמַר לוֹ רַבִּי רַבִּי בְּאוּמָאָה עֲלֶךְ בְּהָאִי נְקוּדָה
טְמִירָא עֲלָאָה, נְחִית הָכָא לְגִלְאָה רְזָא טְמִירָא, וְלֹא לִיקָרָא דִּילִי
עֲבִידְנָא, אֲלֹא לִיקָרָא דְשְׁכִינְתָּא, לְאַחֲזָאָה יְקָרָא דְהָאִי נְקוּדָה
טְמִירָא גְּנִיזָא, דְּאַתְמַר בָּהּ (אִיּוֹב כח, כא) : וְנַעֲלָמָה מַעֲיֵנִי כָּל חַי, וְעֲלָה
אַתְמַר נְתִיב לֹא יִדְעוּ עֵיט וְגוֹמֵר.

אַדְהֵכִי הָא רַבִּי סָלִיק לְעִילָא בְּאוּירָא לְנֻטְלָא רְשׁוּ מֵהֵהִיא נְקוּדָה
דְּאִיהִי גְּנִיזָא תַּמָּן, וְהָא קָא נְחִית בְּעַמּוּדָא דְאַשָּׁא דְאִיהִי הֶבֶל
דְּפּוּמָא, דְּבִיָּה [לח.] חִיוּוֹן רָצִין וְשָׁבִין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (יחזקאל א, יט) :
וְהַחַיּוֹת רָצוּא וְשׁוֹב וְגוֹמֵר, וְאָמַר בְּרֵאשִׁית תַּמָּן בִּ"ת.

תְּקוּנָא תְּשַׁסְרִי

בְּרֵאשִׁית תַּמָּן בִּ"ת, וְהָאִי בֵּת נְקוּדָה סְתִימָא בְּאוּירָא, עֲלָה אַתְמַר
(תְּהִלִּים יז, ח) : שְׁמֵרְנִי כְּאִישׁוֹן בֵּת עֵין, אִיהִי וְדָאִי גְּנִיזָא בְּאוּר, וּבָהּ
אַתְעֲבִיד אֲוִיר, וּבְגִינָה אַתְמַר (שְׁמוֹת ג, ב) : וַיֵּרָא מֶלֶאךָ יְהוָה אֵלָיו
בְּלֶבֶת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסִּנֵּה, חֲמֵשׁ זְמָנִין אֲדָכִיר סִנֵּה, וְחֲמֵשׁ זְמָנִין אוּר
אַנּוּן לְקַבְּלִיהוּ בְּעוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית, וְאַנּוּן (בְּרֵאשִׁית א, ג-ה) : יְהִי אוּר,
וְיְהִי אוּר, אֶת הָאוּר כִּי טוֹב, וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִי"ם בֵּין הָאוּר, וַיִּקְרָא
אֱלֹהִי"ם לְאוּר.

כב מנחם אב

וְאַנּוּן חֲמֵשׁ תְּקוּנֵין דְּמִדָּה, דְּאַנּוּן לְקַבְּלֵיהּ אֶאֱאֵא, וְעַלֵּיהּ
 אֶתְמַר (יִשְׁעִיָּה מ', יב): מִי מִדָּד בְּשַׁעְלוּ מִים דָּא חֶסֶד, וְשָׁמִים בְּזֶרֶת תְּכָן
 מָאִי זֶרֶת דָּא גְבוּרָה, וְכָל בְּשָׁלִישׁ דָּא עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא דְאִיהּ
 תְּלִיתָאִי, וְשָׁקֵל בְּפֶלֶס הָרִים דָּא נֶצַח, וּגְבָעוֹת בְּמֵאזְנִים דָּא הוּד,
 וְאַנּוּן בְּרָזָא דָּאֵת ה'.

דְּהֵאִי נְקוּדָה מְדִיד בְּהוּן ה' נְקוּדִין, דְּאִיהִי דְנָפִיק מִגּוֹ אֲוִירָא דְכִיָּא,
 דְּאִיהּ כְּתָר עֲלָאָה, וּבְגִין דְּאֵלִין חֲמֵשׁ מְדִידִין אַנּוּן בְּרָזָא דְה'
 עֲלָאָה, אִיהּ אֲזִיל בְּהוּן חֲמֵשׁ מָאָה שְׁנִין בֵּין כָּל חַד וְחַד, וְרָזָא
 דְּמִלָּה עֵץ הַחַיִּים מִהֶלֶךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וּבֵין כָּל חַד וְחַד חֲמֵשׁ
 מֵאוֹת שָׁנָה, וּבְעוֹבֵי דְכָל חַד וְחַד חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, דְּכֻלָּהּ סְלִקִין
 בְּמִתְקָלָא דְחֲמֵשׁ חֲמֵשׁ לְכָל סֵטְרָא.

וְרָזָא דְּמִלָּה וְעֲשִׂיתָ בְּרִיחִם עֲצֵי שִׁטִּים חֲמֵשָׁה לְקַרְשֵׁי צֹלַע הַמִּשְׁכָּן
 הָאֶחָד, וְחֲמֵשָׁה בְּרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֹלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית, וְחֲמֵשָׁה
 בְּרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֹלַע הַמִּשְׁכָּן לִירְכָתֵים יָמָה (שְׁמוֹת כו, כו-כז), לִירְכָתֵים
 אַנּוּן יְרֵכֵי קָשׁוּט, יָמָה, מָאִי יָמָה דָּא שְׂכִינְתָא עֲלָאָה, הֵהוּא דְאֶתְמַר
 בֵּיהּ (יִחְזָקְאֵל א, כב): וּדְמוּת עַל רָאשֵׁי הַחֲזִיהַ רָקִיעַ.

וְאִיהּ דְּאוּקְמוּהּ אֵין בֵּין מִים הָעֲלִיוֹנִים לַמִּים הַתַּחְתּוֹנִים אָלָא
 כְּמֵלָא נִימָא, וְהֵאִי נִימָא עֲלִיָּה אֶתְמַר אֵין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בַּחֲבִירָתָהּ
 אֲפִילוּ כְּמֵלָא נִימָא, וּבָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם צְדִיקָא
 אֲפִילוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, וְהֵאִי חוּט אִיהּ חוּט דְּסָחִיר לְאוֹת בְּרִית
 מִלָּה, וּבְרִית אִיהִי נִימָא, וְוִי לוֹן מֵאן דְּאַפְרִישׁ אוֹת בְּרִית בֵּין מִים
 לַמִּים, וּמִנֵּעַ זֶרַעַ מִנִּיהּ, דְּאַחֲזֵר עֲלֵמָא לְתַהּ וּבַהּ, וְרָזָא דְּמִלָּה

(ישעיה מו, יח): לא תהו בראה לשבת יצרה ודאי, מים עליונים אורייתא דבכתב, מים תחתונים אורייתא דבעל פה, נימא דאיהו בין תרוייהו דא יסוד, דאיהו רזא דאורייתא, ואיהו יסודא ועקרא דתרוייהו.

ומאן דמנע רזא דעקרא דתרי תורות, כאלו אהדר עלמא לתהו ובהו, ואלין אנון דאמרין דלא אורייתא אלא כפשטה, ולית בה רזא אחרא, ואנון דו פרצופין, איהו ג"ן סדרים דאתמר בה (שיר השירים ד, יב): גן נעול אחתי כלה, גן נעול מסטרא דם' סתומה, ו' איהו נעול בשית יומי דשבוע, הדא הוא דכתיב (יחזקאל מו, א): יהיה סגור ששת ימי המעשה, וביום השבת יפתח, ובשבת בגין דלא תהא פנועל דלת בפני לוויין, דאתמר בהו לוו עלי ואני פורע, איהי פתיחא לגבייהו דאנון נשמתיין יתירין.

ובאלין דלא מלוויין לה ולא אוסיפין לשבתות ולימים טובים, איהי סתימא להון, ובגין דא כל המוסיף מוסיפין ליה, ודא תוספת נשמתא יתירא, ואיהי תוספת רוחא דקדשה, וכל הגורע גורעין ליה ההיא נשמה יתירה, ואשתאר עני, ואם הוא חכם אסתלק מניה חכמיה, ואם הוא עשיר בממונא אסתלק מניה, ואשתאר עני יבש, כמה דאיהו [לה:] מנע מלעילא נשמתא יתירה דאיהו נשמת כל חי, ואשתאר יום השבת עני ושכינתא יבשה, הכי אתמנע ברכאן מניה, ואיהו מדה כנגד מדה, וכל מאן דאוסף בשבת, אז וכגנה זרועיה תצמיח (ישעיה סא, יא).

כג מנחם אב

אוף הָכִי נָמִי אַצְמִיחַ טוֹבָה דִּילִיָּה, וּמֵאֵן זְרוּעִיָּה דְשְׁכִינְתָּא לְעִילָא,
אֲנוּן נְשָׁמוֹת יְתִירוֹת דְזִרְעִין מְנִיָּה, וַיַּחֲדוּן לֹון לְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא מְזִיו
כְּבוֹדָה.

וּבְזִמְנָא דְהָיָא ׳ם׳ סְתִימָא אַתְּפַתַּחַת, לָא אַתְּפַתַּחַת אֶלָּא בְּפִיוסָא,
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ב) : פִּתְחִי לִי אַחֲתִי רַעֲיָתִי יוֹנָתִי תַמְתִּי
שְׂרָאשִׁי נִמְלָא טָל, וְהָאִי פִּיוסָא לְגַבִּי ו' דְאִיָּהוּ מִפְתָּחָא דְסִתִּים לָהּ,
וּבְגִין דָּא פִתְחִי לִי בְיוֹמָא קֳדָמָאָה, לְמֵאֵן לָאֵת י' דְאִיָּהִי נְקוּדָה
דְקַמ"ץ, כִּד אַתְּפַתַּחַת אַתְּפַתַּחַת בְּפִתְחָא דְאִיָּהוּ ו', כִּד סִתִּים סִתִּים
בְּקַמ"ץ, וְאִיָּהוּ י"ו טָפָה וְזִרְעָ דְאַתְּמַשְׁךְ מְנִיָּה.

וּבְגִין דָּא פִתְחִי לִי בְיוֹמָא קֳדָמָאָה לָאֵת י' דְאִיָּהִי נְקוּדָה דְקַמ"ץ,
אַחֲוִתִּי בְיוֹמָא תְנַיִנָא, רַעֲיָתִי בְיוֹמָא תְלִיתָאָה, דְאִיָּהוּ רַעֲיָא
מְהִימְנָא, יוֹנָתִי בְיוֹמָא רַבִּיעָאָה, תַמְתִּי בְיוֹמָא חֲמִשָּׁאָה, תָם עֲוֹנֶךְ
בֵּת צִיּוֹן, שְׂרָאשִׁי בְיוֹמָא שְׁתִיתָאָה, דְאַתְמַר (בְּרֵאשִׁית מו, לא) : וַיִּשְׁתַּחֲוּ
יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמָּטָה דְאִיָּהוּ יוֹם הַשְּׁשִׁי, נִמְלָא טָל בְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה, דָּא טָפָה י' וְדָאִי, וְדָא נְקוּדָה דְאַתְּ ב'.

וּבְגִין דָּא זְווגָא דְתַלְמִידֵי חֲכָמִים מְשַׁבֵּת לְשַׁבֵּת, לִירְתָא הָיָא טָפָה
דְאִיָּהִי חֲכָמָה, ט"ל תּוֹרָה לְבִנְיָהוּ, וְלָאוּ לְמַגְנָא אוּקְמוּהוּ זְכְרוֹנָם
לְבָרְכָה, כָּל הָעוֹסֵק בְּטַל תּוֹרָה טַל תּוֹרָה מְחַיֶּיָּהוּ.

גַּל נְעוּל (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, יד) גַּל אִיָּהוּ כְּמוֹ גַּלְגַּל, אִיָּהוּ רְמִיז דְבִיָּה מְעִין
חֲתוּם דְאִיָּהִי י', וּמִיד הַשְּׁקוּ הַצֵּאֵן דְאַנוּן אַבְרִין קְדִישִׁין, דְאַתְמַר
בְּהוּן (יִחְזָקָאל לד, לא) : וְאַתָּן צֵאֲנִי צֵאֵן מִרַעֲיָתִי אָדָם אַתָּם, כְּלָהוּ
רוּעִים, וּמֹשֶׁה עַל כְּלָהוֹן, דְכָתִיב (שְׁמוֹת ב, טו) : וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר,

וּכְתִיב (תהלים צ, א): תִּפְלֶה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִיִּים וְכוּ', אִיהוּ שׁוֹלְטָנוּתִיהָ בְּשִׁבְעָה רְקִיעִין.

צָדִיק אִיהִי רְקִיעַ דְּפָלִיג בֵּין מֵיָא לְמֵיָא, בֵּין יָם עֲלָא דְאִיהִי אִימָא עֲלָא, וּבֵין יָם תַּתָּא דְאִיהִי אִימָא תַתָּא, וְעֲלִיהָ אֲתָמַר אֵין בֵּין מֵיָם הָעֲלִיוֹנִים לְמֵיָם הַתַּתּוֹנִים אֶלָּא כְּמֵלָא נִימָא, כְּמָה דְאִימָא וְהוּ מְאִירִי מִתְנִיתִין, וְהָאִי נִימָא אִיהוּ צָדִיק, וְלֹא לְמַגְנָא אִימָא וְהוּ קְדָמָאִין, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצָּדִיקִים אֶפְלוּ כְחוּט הַשְּׁעָרָה.

וְלִית נִימָא וְנִימָא דְשְׁעָרָה דְעִתִּיקָא קְדִישָׁא דְלֹא נִפְקָא מִמְּבוּעָא עֲלָא, וְהָאִי נִימָא אִיהוּ ו', מְבוּעָא דִילִיָּה י', דְסִלְקָא בְּאוּרָא עַד אֵין סוּף וְנִחַתָּא עַד אֵין תַּכְלִית.

וְאִיהִי עֶשֶׂר, וּבְגִינָה אֲתָמַר (שְׁמוֹת כו, טז): עֶשֶׂר אֲמוֹת אַרְךְ הַקָּרֶשׁ, אֲמוֹת אֲנוּן מֵאוֹת בְּהַפּוּכָא, וְאֲמָה וַחֲצִי הָאֲמָה רַחֲב הַקָּרֶשׁ הָאֶחָד, דָּא רָזָא דְשַׁעוּר קוּמָה, דְאִיהוּ אֲזִיל עַל ק"ו הַמְדָּה, מֵאִי ק"ו דָּא אֶת ו', דְאִיהוּ מְדָה לְכָל שְׁעוּרָא דְגּוּפָא.

אִיהוּ מְדָה בֵּין עֵינָא לְעֵינָא, וְעֲלָה אֲתָמַר (שְׁם ח, טו): אֶצְבַּע אֱלֹהִיִּים הִיא, אִיהוּ שְׁעוּרָא דְאוּרְכָא דְחוּטָמָא וְאִיהִי שְׁעוּרָא דְכָל אֶצְבָּעָא וְאֶצְבָּעָא וְשְׁעוּרָא בֵּין אֶצְבָּעָא לְאֶצְבָּעָא ו'. י' אִיהִי מְדָה דְשָׁפָה, וּמְדָה דְכָל עֵינָא וְעֵינָא בְּעִגּוּלָא, וּמְדָה דְפָן וּפָן דְאַנְפִּין, וּמְדָה דְקַמ"ץ סְתִים, וְכַד אֲתַפְתַּח קַמ"ץ אֲתַפְתַּח בְּחִמְשׁ אֶצְבָּעִין בְּרָזָא דְה', דְבִהוּן הָאִי קוּ אֲזִיל חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין.

כד מנחם אב

וְכַד נַחֲתִית לְתַתָּא לְגַבֵּי צַדִּיק אֲתִקְרִי שִׁיעוֹר, וְכַד סָלִיק לְעִילָא לְגַבֵּי
 אִימָא עֲלָאָה אֲתִקְרִי קוּמָה, וְרָזָא דְמִלָּה (שם טז, יח) : וַיִּמְדּוּ בַעֲמֹר דָּא
 שְׂכִינְתָא עֲלָאָה, דְּאִיהִי עֲמֹר לְגִלְגֻלָּת, דְּאִיהִי גִלְגֻלָּתָא דְרִישָׁא,
 וְשְׂכִינְתָא תַתָּאָה אִיהִי סְפִירַת הָעוֹמֶר, דְּבָהּ מָנִי שְׁבַע יוֹמִין דְּאֲנוּן
 שְׁבַע שַׁבָּתוֹת, דְּאִית בְּהוּן אַרְבַּעִין וְתֵרִין יוֹמִין דְּשִׁיתָא דְכָל שָׁבוּעַ,
 וְשְׁבַע [לט.] שַׁבָּתוֹת הָא מ"ט, דְּאֲנוּן מ"ט אֲנָפִין טָהוֹר, שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה אֶחָד, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד, דְּבָהוּן אֲתַדְכִּיאת שְׂכִינְתָא תַתָּאָה לְגַבֵּי בַעֲלָהּ, בְּמִקְוָה
 דִּילָּהּ, דְּאִיהוּ מִקְוָה יִשְׂרָאֵל יְהו"ה, וְאִיהוּ שִׁיעוֹר קוּמָה, דְּהָכִי אֲנוּן
 אֲתוּן דְּמִקְוָה קוּמָה, וְאֲנוּן ׀ סְתִימָא בְּרָזָא דָּא ׀ דְּתַשַּׁע נְקוּדִין
 לְכָל סֵטֶר, בְּנִקּוּדָה דְּאַמְצָעִיתָא אֲשַׁתְּלִימוּ לְאַרְבַּעִים סָאִין, אִיהוּ
 שִׁיעוֹרָא דְּמִקְוָה, דְּבִיָּה אֲתַדְכִּיאת אֲתַתָּא לְבַעֲלָהּ.

וְקָדָם דְּאֲתַדְכִּיאת, צָרִיךְ לְמַנָּאָה שְׁבַעָה יוֹמִין דְּדַכְיוֹ, לְאַשְׁלָמָא
 בְּהוּן מ"ט פָּנִים דְּכִיּו דְּאוּרִייתָא, וּבְהוּן אֲתַחֲבַרְת אוּרִייתָא דְּבִכְתָּב
 וְאוּרִייתָא דְּבַעַל פֶּה בִּיּוֹמָא דְּשַׁבּוּעוֹת, דְּאֲנוּן דּוּ פְּרָצוּפִין דְּאָדָם,
 וְחַבּוּרָא דְּתַרְוִיָּהוּ רַח"ם, דְּאִיהוּ רַמ"ח פְּקוּדִין דַּעֲשָׂה, וְרָזָא דְּמִלָּה
 (שְׁמוֹת יג, ב) : קָדֵשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רַחֵם, בְּהֵאִי חַבּוּרָא דְּשַׁבּוּעוֹת
 מִתְקַרְבִּין כָּל פְּקוּדִין דַּעֲשָׂה, כַּעֲצָמִים בְּבִטָּן הַמִּלָּאָה (קִהְלָת יא, ה).

וּבְהֵהוּא זְמַנָּא, כָּל אֲנוּן אֲבָרִין מְקַבְּלִין עַל יְדֵי צְנוּרִין דָּא מִן דָּא,
 הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת כו, ה) : מְקַבִּילַת הַלֵּלָאֵת אִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ, וְכַד
 אֲנוּן מְקַבְּלִין, כָּל סְפִירָאן מְקַבְּלִין דָּא מִן דָּא, וּמִלְּאָכִין לְתַתָּא

מִקְבָּלִין דִּין מִן דִּין, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר וּמִקְבָּלִין דִּין מִן דִּין, וְכָל חַד
וְחַד יְהִיב רְשׁוֹ לְחֻבְרִיה, לְאַעְלָא בְּתַחוּמָא דְּחֻבְרִיה, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר
וְנוֹתְנִין רְשׁוֹת זֶה לְזֶה.

וּמָאן גָּרִים דָּא, יִשְׂרָאֵל כֹּד מִקְבָּלִין דָּא מִן דָּא, בֵּין בְּאוּרֵייתָא בֵּין
בְּמֻמוֹנָא, גָּרְמִין לְקַבְּלָא לְעִילָא דָּא מִן דָּא, וְלֹא שְׁפָעָא דָּא לְדָא,
וְכָלָא עַל יְדֵי צְנוּרִין, הֵדָּא הוּא דְּכֻתִּיב (תְּהִלִּים מֵב, ח) : תְּהוּם אֶל תְּהוּם
קוּרָא לְקוּל צְנוּרִיד וְגוּמַר, וּמָאִי אֲמַרִי דָּא לְדָא, אֲבַע מִימִיד. קוּל
שְׁנֵי רִיעִים אֲנִי שׁוֹמֵעַ.

וְאַנּוּן לְקַבְּלֵיהוּ תְּרִין שְׁפּוּן דְּאֵתְקֻרֻן אֲפִיקֵי מַיִם, וּמָאן נִינְהוּ נֶצַח
וְהוּד, דְּאֵתְקֻרֻן שְׁקִתּוֹת הַמַּיִם, וְתִרְוֵייהוּ אֵתְשִׁקִּין עַל יְדָא דְּצְנוּרָא
דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא דְּכָלִיל כָּלָא, וְאִיהוּ בְּרִית דְּכָלִיל בֵּיה
כָּל אֲבָרִין דְּגוּפָא, כָּל צְנוּרִין אֲנּוּן אֵתְשִׁקִּין מִן אֵת ו', דְּאִיהוּ נָהָר
דְּנָגִיד וְנָפִיק מֵעֵדֶן, וְאִיהוּ צְנוּר דְּנָפִיק מִמַּעֲיָנָא דְּמִיָּא דְּאִיהוּ י',
וּמִנִּיה אֵתְפִּשְׁטָא ה' דְּאִיהִי יָם עֲלָאָה.

וְתָא חֲזִי תִשְׁע נְקוּדִין אֲנּוּן מִן קַמ"ץ עַד שׁוּר"ק, וְכָלָהוּ אֵתְקֻרִיאוּ
צְנוּרִין וּמִבּוֹעִין לְאַתְוּוֹן, דְּאַנּוּן כָּלִיל בְּקֶרְקַע, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא
תְּתָאָה, דְּאֵתְקֻרִיָּא ג"ן, כָּלִילָא מִתְּלַת וְחֻמְשִׁין סְדָרִין דְּאוּרֵייתָא,
וְעָלָה אֶתְמַר גֵּן נְעוּל אַחֲתִי כָלָה, גֵּל נְעוּל מַעֲיָן חֲתוּם, חֲתוּם וְדָאִי,
בְּגִין דְּאִיהִי בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יִדְעָהּ.

כה מנחם אב

וְאִיהִי חֲכָמַת שְׁלֹמָה, דְּעָלָה אֶתְמַר (מְלָכִים א' ה', ו'): וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמָה, אֶת־רַבִּיּאת מְכָל שְׁקִיּוֹ דְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה, עַל יָדָא דִּיהוּא צְנוּרָא דְאִיהּ ו', עַד דְּמָטִיאת לָהּהוּא מִבּוּעָא עֲלָאָה דְאִיהִי י' עֲלָאָה חֲכָמַת כָּל בְּנֵי קָדָם, וּבָהּהוּא זְמָנָא אֶתְעַבִּידַת אִיהִי תִגָּא בְּרִישָׁא דָּאֵת ו'.

וְתָא חֲזִי, שְׂכִינְתָּא תִתָּאָה כַּד אִיהִי אֶתְשַׁקֵּיא מִן נְקוּדִין, אֶתְקַרֵּי חַר"ק חל"ם שׁוּר"ק, לְמָאן לָהּהוּא צְנוּר דְאִיהּ ו', דְּכִלְיָן שִׁית צְנוּרִין, דְּכִלְהוֹן מְשִׁית אֶתְוּוֹן, דְּאֲנוּן אֲבָגִית"ץ וְכוּ', שִׁית צְנוּרִין אֲנוּן דִּתְלִיין מִנִּיהּ, וְאִיהּ כִּלְיָן שִׁית אֶתְחַרְנִין, וְכִלְהוּ סְלָקִין לְמ"ב, אֶתְקַרִּיאת חַר"ק חל"ם שׁוּר"ק דִּיהוּא צְנוּר, כְּגִוּוֹנָא דָּא ו'.

וְהָכִי אֶתְקַרִּיאת לְגַבִּי י', וְהָכִי לְגַבִּי ה', וְרָזָא דְמָלָה אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וְכוּ', וּלְזִמְנִין אִיהִי עֲטָרָה עַל רִישָׁא דָּאֵת ו', כְּגִוּוֹנָא דָּא וְרָזָא דְמָלָה נוּטָה שְׁמַיִם כִּירִיעָה, וְדָא רָזָא דְרִישָׁא דָּאֵת א, וּלְזִמְנִין נָחִית תַּחֲתוּי כְּגִוּוֹנָא דָּא א קמ"ץ.

כַּד סְלָקָא עַל רִישָׁא אֶתְקַרִּיאת תִּגָּא זֶרֶק"א, בָּהּהוּא זְמָנָא אֶתְמַר בָּהּ (מְשָׁלִי יב, ד'): אִשְׁתַּחֲוִית חִיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ, וְאֶתְקַרִּיאת חל"ם, וְכַד נָחִית תַּחֲתִיה אֶתְקַרִּיאת חִיר"ק, וְאִיהִי [לֹט:] לָח"ם, דְּהָכִי אִיהּ חל"ם בְּהַפּוּךְ אֶתְוּוֹן לָח"ם, וְדָא אִיהּ לָח"ם אֲבִירִים אֲכָל אִישׁ (תְּהֵלִים עח, כה), דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת טו, ג'): יְהו"ה אִישׁ מְלַחֲמָה, מְסֻטְרָא דְחֲכָמָה אֶתְקַרִּיאת חל"ם, וּמְסֻטְרָא דְעַמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא אֶתְקַרֵּי שׁוּר"ק, כְּמָה דָּאֵת אֲמַר (יִרְמְיָה ג, כא): וְאַנְכִי נֹטְעַתִּיךְ שׁוּר"ק כֹּלָה זֶרַע אֱמֶת, הֵהוּא דְאֶתְמַר בֵּיהּ (מִיכָה ז, כ): תִּתֵּן אֱמֶת לִיעֶקֶב, מְסֻטְרָא דִילִיָּה

אַתְּקַרִיאת חַר"ק, וּבְהַפּוּךְ אַתּוֹן חַק"ר, וּבְגִינָה אַתְמַר (אִיּוֹב יא, ז) :
הַחֶקֶר אֱלוֹהַּ תִּמְצָא, וְאִיהִי קֶרַח הַנּוֹרָא, דְּאִיהוּ שְׁמָא תְּלִיתָא
דְּצִלוֹתָא, דְּאַתְמַר בֵּיהּ הָא"ל הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא, הַנּוֹרָא אִיהוּ
עֲמוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא.

וְשׁוּר"ק אִיהוּ טָמִיר וְגָנִיז, מִסְטָרָא דְּצִדִּיק דְּאִיהוּ בְּרִית, אִוּר גָּנוּז.
דְּאִיהוּ ר"ז כְּחוֹשֶׁבֶן אִוּר, כְּמָה דְּאוּקְמוּהוּ מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין, אִוּר
זְרוּעַ לְצִדִּיק, וְדָא הוּא אִוּר הַגָּנוּז לְצִדִּיקָא, דְּחֵמֶשׁ אִוּר דְּלַעִילָא
מֵינִיה כְּלַהוֹן אֲנוּן בְּאַתְגַּלְיָא.

וּמֵאִי נִיהוּ, תְּלִת אִוּר סְגוּ"ל, וְתֵרִין אִוּר שְׁב"א, כִּד סְלָקָא עַל
גְּדַפֵּיהוּ דְּתֵרִין נְקוּדִין דְּאֲנוּן שְׁב"א, אַתְעֲבִידַת שׁוּר"ק, וְרָזָא
דְּמָלָה (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ה) : סְמְכוּנִי בְּאַשִׁישׁוֹת, וְכִד נְחֹתַת אִיהִי תַּחֲת
צַר"י אַתְעֲבִידַת סְגוּ"ל וְעַלִּיהוּ אַתְמַר רַפְּדוּנִי בְּתַפּוּחִים, וּמֵאִי נִיהוּ
אֵלִין אַשִׁישׁוֹת, אֲנוּן תְּרִי אִישׁוֹת, דְּאֲנוּן אִישׁ וְאִשָּׁה, אִשָּׁא חוּוּרָא,
וְאִשָּׁא סוּמְקָא, דְּתַמָּן אָב וָאֵם, דְּאֲנוּן י"ה, וְאֲנוּן אֲנָפִי דִּינָא וְאֲנָפִי
דְּרַחֲמִי.

אֲמֵאִי בַּעֲאֵת לְאַסְתְּמַכָּא תַּמָּן, בְּגִין דְּאֲנוּן תֵּרִין גְּוּוּנִין דְּשׁוֹשְׁנָה,
חַוּוּר וְסוּמַק, רַחֲמִי וְדִינָא, דְּאֲנוּן חֶסֶד וְגְבוּרָה, וְתַמָּן רִיחָא
דְּשׁוֹשְׁנָה, וְדָא אִיהוּ עֲמוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא, וּבְגִין דְּאַרְחַת בֵּיהּ, אֲמַרַת
סְמְכוּנִי בְּאַשִׁישׁוֹת, וּבִיָּה אַתְעֲבִידַת סְגוּ"ל, כִּד נְחֹתַת רַפְּדוּנִי
בְּתַפּוּחִים, אֵלִין אֲנוּן תְּרִי סְמְכִי קָשׁוּט, דְּאֲנוּן חַוּוּר וְסוּמַק, וּבְגִין
דְּאַרְחַת בְּאֵת ו' דְּאִיהִי בְּבְרִית, אֲמַרַת רַפְּדוּנִי בְּתַפּוּחִים.

הודפס
לעילוי נשמת
עומר רחמים בן
סלימה ומנחם ז"ל
נלב"ע
כ"ה שבט תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

הודפס לזכות

ליאל ז'אן בן אהובה
וחנה בת לאה מרים הי"ו
אור בן חנה ותהילה בת
אזמירלדה הי"ו

וכל נשמות ישראל הזקוקים להפקד
בדבר ישועה ורחמים שיפקדו בזרע
של קיימא בקרוב, אמן כן יהי רצון!

ולהבדיל לעילוי נשמת:
יהודה ליאון בן יעקב
וקומה ז"ל
נפ' ח"י ניסן תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

**זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!**

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

פרשת ראה

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

לוח מזהר"ש

2	לימוד יומי: בבלי: חולין צד ירושלמי: בבא בתרא י תוספתא: בבא קמא י נ"ך: שופטים כא משניות: סנהדרין ג זהר: שמות א עמ' שכט-של	סו"ז תפילה 10:27 חצות היום 12:44 שקיעה 7:35 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:48	עלות השחר (דק 72) ... 4:41 נץ החמה 5:53 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:27 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:18	יום ראשון	יט
3	לימוד יומי: בבלי: חולין צה ירושלמי: בבא בתרא יא תוספתא: בבא קמא יא נ"ך: שמואל א א משניות: סנהדרין ד זהר: שמות א עמ' שלא-שלב	סו"ז תפילה 10:27 חצות היום 12:44 שקיעה 7:34 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:47	עלות השחר (דק 72) ... 4:41 נץ החמה 5:53 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:27 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:19	יום שני	כ
4	לימוד יומי: בבלי: חולין צו ירושלמי: בבא בתרא יב תוספתא: בבא מציעא א נ"ך: שמואל א ב משניות: סנהדרין ה זהר: שמות א עמ' שלג-שלד	סו"ז תפילה 10:27 חצות היום 12:44 שקיעה 7:33 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:46	עלות השחר (דק 72) ... 4:42 נץ החמה 5:54 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:27 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:19	יום שלישי	כא
5	לימוד יומי: בבלי: חולין צו ירושלמי: בבא בתרא יג תוספתא: בבא מציעא ב נ"ך: שמואל א ג משניות: סנהדרין ו זהר: שמות א עמ' שלה-שלו	סו"ז תפילה 10:28 חצות היום 12:44 שקיעה 7:32 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:45	עלות השחר (דק 72) ... 4:43 נץ החמה 5:55 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:28 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:19	יום רביעי	כב
6	לימוד יומי: בבלי: חולין צח ירושלמי: בבא בתרא יד תוספתא: בבא מציעא ג נ"ך: שמואל א ד משניות: סנהדרין ז זהר: שמות א עמ' שלו-שלח	סו"ז תפילה 10:28 חצות היום 12:44 שקיעה 7:31 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:44	עלות השחר (דק 72) ... 4:43 נץ החמה 5:55 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:28 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:20	יום חמישי	כג
7	לימוד יומי: בבלי: חולין צט ירושלמי: בבא בתרא טו תוספתא: בבא מציעא ד נ"ך: שמואל א ה משניות: סנהדרין ח זהר: שמות א עמ' שלט-שמ	סו"ז תפילה 10:28 חצות היום 12:44 שקיעה 7:30 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:43	עלות השחר (דק 72) ... 4:44 נץ החמה 5:56 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:29 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:20	יום שישי	כד
8	לימוד יומי: בבלי: חולין ק ירושלמי: בבא בתרא טז תוספתא: בבא מציעא ה נ"ך: שמואל א ו משניות: סנהדרין ט זהר: שמות א עמ' שמו-שמוב	שבת קודש פרשת ראה, מברכין חודש אלול סו"ז תפילה 10:28 חצות היום 12:44 שקיעה 7:29 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:42	עלות השחר (דק 72) ... 4:45 נץ החמה 5:57 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:29 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:20	שב"ק	כה

הדלקת נרות (דק 40) 6:50 : (דק 20) 7:10

מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:42

המולד יהיה ביום חמישי, בשעה 8, 15 דקות

מי שזוכה להיות מקרב לרבנו, הקירות של ביתו צריכים לצעק שמחה! שישמעו
בתוך הבית נגוני שמחה, שירים! ישירו! כל האוירה תהיה אוירה של שמחה! זה
נקרא שהבית הוא "בית של רבנו"! (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)